

Mahdollisuuksia lapsille jo 50 vuoden ajan

Pienperheyhdistys ry

Vuosikertomus 2018

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry on Helsingin ensikodissa asuneiden au-äitien vuonna 1968 perustama, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö.

Pienperheyhdistyksen tarkoituksena on toimia yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista, muokata yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi sekä kehittää ja ylläpitää julkisia palveluja täydentäviä, lapsia ja lapsiperheitä tukevia toimintoja.

Pienperheyhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton ja Soste ry:n jäsenjärjestö.

Pienperheyhdistyksen toimisto & kokoustilat
Kinaporinkatu 11 A, 2. krs
00500 Helsinki
p. 09 720 6810
Info@pienperhe.fi

www.pienperhe.fi
www.mieskaverit.fi

Facebook: Pienperheyhdistys
Pienperheyhdistyksen Mummila
Mieskaverit
Twitter: @pienperhe
Instagram: pienperhe
YouTube: Pienperheyhdistys ry

Etusivun kuva on julkaistu Kallio ja ympäristö -lehdessä 15.10.1989. Kehykselliset kuvat ovat Pienperheyhdistyksen vanhoja kuvia arkistosta, mm. sivun 18 kuva on ensimmäisestä tenavatuvasta Hakaniemestä. Sivun 4 studiokuvan otti Jonni Hartikainen ja sivun 24 kuvan Ilkka Ranta. Muut kuvat ovat henkilökunnan ottamia.

Ulkoasu: Jaana Hartikainen
Paino: Suomen Uusiokuori 2019

Sisällysluettelo

Jo 50 toimintaa yhden vanhemman perheiden puolella	4
Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot	6
Toiminnan painopistealueet 2018	7
Jäsenistö ja toimitilat	8
Kansalaistoiminta	9
Vaikuttamistoiminta	9
Vertaistoiminta	11
Ohjattu toiminta	12
Alueelliset perhekahvilat	12
Ohjatut vertaisryhmät	12
Ryhmätoimintojen aikainen lastenhoito ja lastenhoitajien koulutus	13
Lasten ja nuorten vertaistoiminnat	13
Liikuntaa vanhemmille ja lapsille	13
Kulttuuria vanhemmille ja perheille	14
Vertaisohjaajat	14
Opiskelijat ja harjoittelijat	14
Erotarinoita lapsilta -työpajaviikonloppu	14
Retket, leirit ja lomat	15
Yhteistyössä Mummila ja vertaistoiminta	15
Lasten kesä ry	15
Omatoimiset mökkilomat	15
Ohjaus ja neuvonta	15
Vertaistoiminnan vaikutukset	16
Perhepaikka Punahilkka	17
Tenavatupatoiminta	18
Vapaaehtoistoiminta	19
Mieskaveritoiminta	19
Mieskaveritoiminnan valtakunnallinen koordinointi	21
Mummila	22
Kehittämistoiminta ja hankkeet	26
Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä 2017–2018	26
Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään 2017–2020	28
Vaikuttavuuden arviointi	30
Viestintä	31
Hallinto ja henkilökunta	33
Organisaatiokaavio henkilöittäin ja toimipaikoittain	34
Vuodelle 2018 myönnetyt avustukset	35
Kiitos tukijoille ja lahjoittajille	35
Talous	36
Tuloslaskelma	36
Tase	37
Tilintarkastuskertomus	38
Pienperheyhdistyksen toimintakaavio	40

Jo 50 vuotta yhden vanhemman perheiden puolella

Pienperheyhdistys vietti juhlavuotta

Pienperheyhdistyksessä vietettiin vuonna 2018 toiminnan 50-vuotisjuhlaa monin tavoin. Kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa tuotiin Pienperheyhdistyksen historiaa laajasti esille sekä jäsenten haastattelujen että vuosikymmenten toiminnan painopisteiden avulla. Vuoden mittaan järjestettiin erilaisia teemailtoja ja kaksi juhlaa: juhlaکارnevaali elokuussa ja lokakuussa Iltamat yhteistyökumppaneille, yhdistyksen hallituksen entisille ja nykyisille jäsenille sekä henkilökunnalle.

Toimikauden aikana tuotiin esiin Pienperheyhdistyksen toimintaan osallistuneiden kokemuksia ja tärkeitä teemoja Pienperheyhdistyksen 50-vuotiselta taipaleelta. Muun muassa asumisen kalleutta ja asunnon saannin ongelmia on yhdistyksessä käsitelty jo vuonna 1970 ja erilaisten perhemuotojen tasavertaisuus on ollut tavoitteena kaiken aikaa. Asenteellista suhtautumista yksinhuoltajia ja heidän lapsiaan kohtaan on pidetty kaikkina vuosikymmeninä yhtenä tärkeimpänä asiana, johon on puututtava. Yhteiskunta on muuttunut 50 vuodessa, mutta perheen ainoan vanhemman tilanteessa on paljon samaa riippumatta aikakaudesta. Tämä tulee esiin jäsenten haastatteluissa, joissa äidit kertoivat kokemuksistaan.

Pienperheyhdistyksessä on oltu mukana ajassa, järjestetty

toimintaa yhden vanhemman perheille ja otettu kantaa yksinhuoltajien tilanteeseen. Monia toimintatapoja on kehitetty onnistuneesti: Tenavatupa, Tapaamispaikka uudenaikaisine toimintamuotoineen sekä vapaaehtoistoiminnot Mieskaveritoiminta ja Mummila. Moni toiminta sai alkunsa määräaikaisena hankkeena ja vakiintui vähitellen. Viime vuoden keväällä alkoi juhluvuoden kunniaksi Facebookissa kampanja Pienperheyhdistyksen tärkeistä teemoista, toiminnoista ja hankkeista yhdistyksen alkuvuosilta lähtien.

Marraskuun alussa tiedotusvälineille lähetettiin tiedote, jossa muistutettiin Pienperheyhdistyksen 50-vuotisesta toiminnasta. Tiedotteessa painotettiin yhden vanhemman perheiden tasavertaisuutta muihin perhemuotoihin nähden ja vaadittiin yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia. Juhlavuosi näkyi Pienperheyhdistyksen kotisivuilla juhluvuoden logon, kuvien ja koostesivujen muodossa. Vuoden lopussa julkaistiin vielä uudet kotisivut.

Vaikuttamistoimintaa

Vaikuttamistoiminta oli näkyvillä erilaisten tapahtumien myötä. Kesällä Pienperheyhdistys osallistui SuomiAreenalla asumista koskevaan keskustelutilaisuuteen, joka järjestettiin yhteistyössä Bonava Oy:n, Hypoteekkiyhdistyksen ja Vuokralaiset ry:n kanssa. Pienperheyhdistyksen näkökulmaa

edusti keskustelutilaisuudessa Veronika Honkasalo. Aiheesta kirjoitettiin myös yhdistyksen nettisivuille sekä blogiin. SuomiAreenalla tuotiin esiin eri perhemuotojen tasavertaisuutta ja esiteltiin erityisesti mieskaveritoimintaa yhteisellä osastolla Monimuotoiset perheet verkoston ja siihen kuuluvien Simpukka ry:n ja Familia ry:n kanssa.

Syksyllä järjestettiin Työväenliikkeen kirjastossa AU-äidistä tasavertaiseksi vanhemmaksi -keskustelutilaisuus yksinhuoltajuuden ja yhteiskunnan muutoksista 50 vuoden aikana.

Teemailtoja

Juhlavuoden kunniaksi ideointiin ja toteutettiin useita, vanhemmille suunnattuja, erilaisia teemailtoja, joissa paikalla oli asiantuntijia alustamassa keskusteluja. Toukokuussa oli Yhden vanhemman ydinperheluento, Keskustelua eron jälkeisestä vanhemmuudesta -tilaisuus sekä ADHD lapsiperheessä -teemailta yhteistyössä ADHD-liiton kanssa. Syyskuussa pidettiin Autismikirjon lapsiperheessä -ilta yhteistyössä Autismi- ja Aspergerliiton kanssa. Marraskuussa järjestettiin Lasinen lapsuus -teemailta yhteistyössä A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus -hankkeen kanssa sekä Elämää kahdessa kodissa -yleisöluento yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa.

Juhlaکارnevaali perheille Kulosaaren kartanolla 19.8.

Kulosaaren kartanossa ja sen pihalla järjestettiin juhla yhden vanhemman perheille. Lapset vanhempineen nauttivat runsaasta ohjelmasta ja sään suhteen säästettiin täpärästi sateelta. Poniratsastus oli monien lasten mieleen ja Teatteri Kipinän draamaseikkailuun osallistui iso joukko juhluvieraista. Iltapäivällä hauskaa riitti kuplafutisturnauksessa. Sirkus Magentan perhesirkus-työpajassa pääsi harjoittelemaan sirkustemppeja ja juhlapaikalta löytyi lisäksi askartelupaja, kasvomaalauksia, frisbeegolfia, keppihevostarua ja taaperoiden pomppulinna. Kartanon yläkerran kuvauspisteellä pääsi heittäytymään rooli-hahmon tunnelmiin ja salissa saatiin maistaa suolaista ja makeaa. Onnistuneet juhlat loppuivat Piipali paupali-orkesterin naperotansseihin.

Iltamat Kapsäkissä 25.10. yhteistyökumppaneille

Kapsäkin Iltamissa Minna Kivelän Raija-hahmo johdatteli yleisöä jouhevasti ohjelmanumerosta toiseen. Sosiaali- ja terveystoimen apulaispormestari Sanna Vesikansa piti kattavan puheen Pienperheyhdistyksen toiminnasta ja lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurtti puhui improvisoidun rennosti 50-vuotiaan yhdistyksen kunniaksi. Saimme kuulla Sanna Korkeen ja Suvi Nygårdin johdolla voimauluja ja Kari Kuivalaisen esittämän mieskaverilaulun. Kallion lukiolaiset Nicolas Frimodig ja Amanda Rodrigues toivat esityksellään esiin yhden vanhemman perheen näkökulmaa. Myös Mummilan vapaaehtoiset esiintyivät. Esitysten tauoilla ja ruokailun aikana bändi soitti jazzia ja näyttämöllä pyöri vanhoista kuvista koostettu kuvaesitys. Tunnelma oli rento ja hyväntuulinen. Mukaan juhliin oli saatu myös Pienperheyhdistyksen perustajajäseniä ja alkuaikojen aktiiveja.

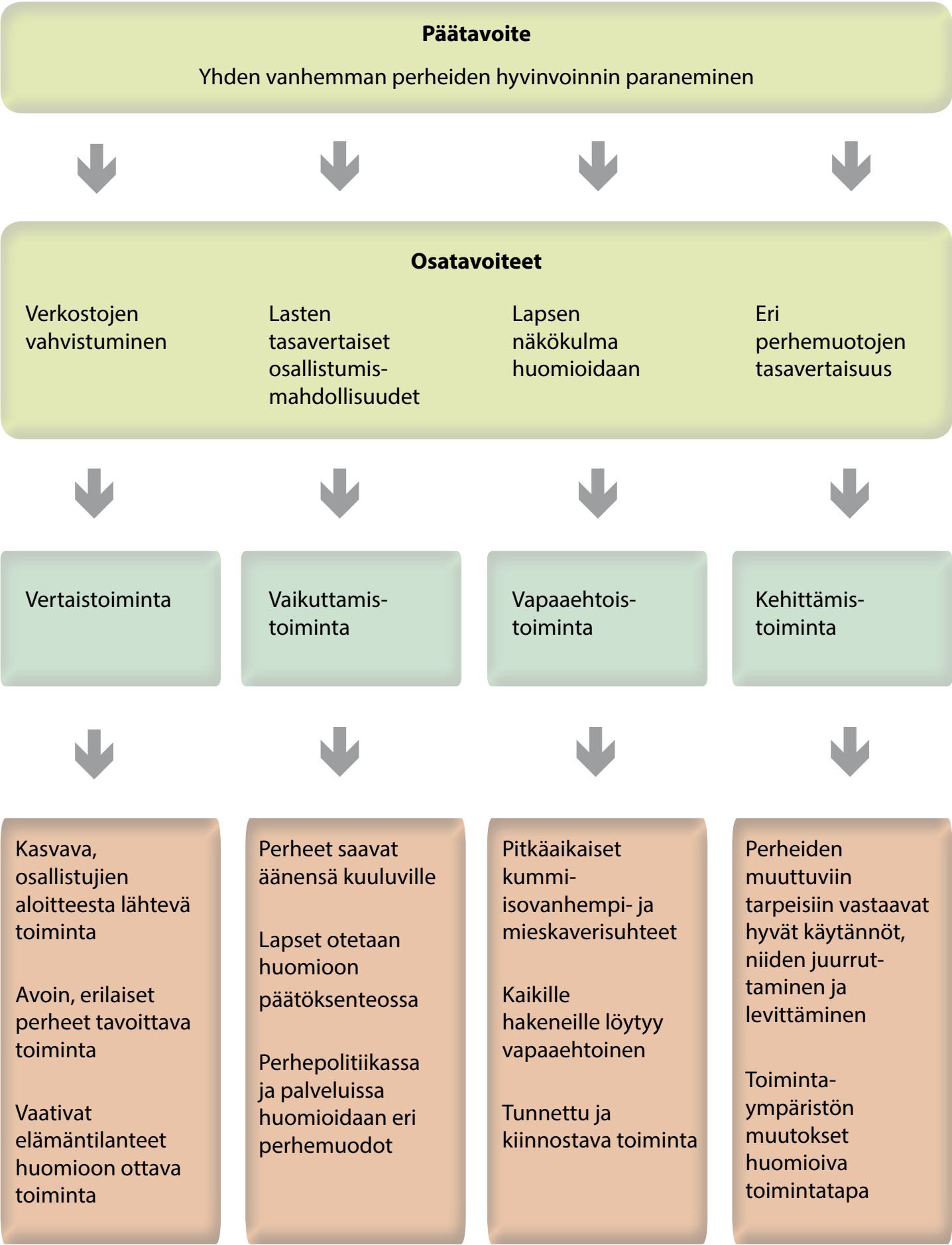
Punahilkassa lettukestit – 25 vuotta vertaistointia Jakomäessä

Jakomäen Punahilkkan perhekahvilatoiminta täytti 25 vuotta. Nuorten äitien tukiprojektina alkanut toiminta Jakomäessä on ollut toivottua ja tarpeellista. Runsaasti lapsiperheitä paikalle houkutelleet lettukestit pidettiin juhlan kunniaksi 5.5. Lähes 60 lasta nautti tapahtuman aikana toistensa seurasta, letuista, pomppulinnaa, onginnasta ja kasvomaalauksesta.

Mummilan vapaaehtoistoimintaa 15 vuoden ajan

Mummila-toiminnan siemen kylvettiin jo Pienperheyhdistyksen alkuaikoina, jolloin nähtiin isovanhemmat rikkautena ja vapaaehtoisia isovanhempia oli lasten ilona ensimmäisessä tenavatuvassa. Mummila-toiminta nykyisessä muodossaan alkoi hankkeena ja on toiminut jo 15 vuotta. Vapaaehtoisten kanssa juhlistettiin elokuussa vuosipäivää Kulosaaren kartanossa ohjelman ja ruokailun merkeissä.

Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot

Toiminnan painopistealueet vuonna 2018

Edistämme tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista

Huomioimme perheet, joiden osallistuminen on haastavaa taloudellisten tai sosiaalisten syiden vuoksi. Tämä koskee erityisesti perheitä, joissa on useita lapsia, eri-ikäisiä lapsia, pitkäaikaissairaita tai erityistarpeisiä lapsia.

Pidämme esillä lapsen näkökulmaa sekä osallistumme aktiivisesti lasten asemaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Vaikuttaminen on osa kaikkea toimintaamme

Pienperheyhdistyksen toiminnassa osallistujilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville.

Kannustamme osallistujia antamaan palautetta, osallistumaan vertaistoimintaan, yhdistyksen päätöksentekoon sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Lastenhoito mahdollistaa vanhemman osallistumisen.

Tuemme hyvän vanhemmuuden toteutumista

Lapsen näkökulmasta hyvä vanhemmuus voi toteutua kaikissa perhemuodoissa.

Omien vanhempiensa lisäksi lapsella voi olla ympärillään muita turvallisia aikuisia.

Vertaistoiminnassa vahvistetaan eron jälkeistä vanhemmuutta ja tuetaan lasta.

Perheiden yhteinen toiminta ja vapaaehtoistoiminta tuovat lisää aikuisuutta lapsen elämään.

Moninaisuus on voimavaramme

Yhdistyksen toiminnassa mukana olevien, yhden vanhemman perheiden, jäsenten, vapaaehtoisten, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden moninaisuus on voimavara, jota hyödynnämme kaikkien eduksi.

Pienperheyhdistyksen toimitilat

Pienperheyhdistyksen toimisto & kokoukset

Kinaporinkatu 11 A, 2. krs
00500 Helsinki

Ryhmätila & Vapaaehtoistoiminta Mieskaverit® ja Mummila

Hämeentie 64
00500 Helsinki

Perhepaikka Punahilkka 30.9. asti
Huokotie 3
00770 Helsinki

Jäsenistö ja toimitilat

Pienperheyhdistykseen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä Suomessa vakituisesti asuva henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Varsinaiset jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus.

Kannattavaksi jäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Kannattavat jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus. Kannattavilla jäsenillä ei ole äänioikeutta.

Pienperheyhdistyksen jäsenyyttä tarjotaan aktiivisesti myös jäsenperheiden lasten etävanhemmille. Jäseneksi liittyttyään etävanhemmat saavat säännöllisesti tietoa yhdistyksen toiminnasta ja voivat osallistua toimintaan yhdessä lapsensa kanssa.

Vuoden 2018 lopussa Pienperheyhdistyksessä oli 659 (636) jäsentä. Toimintakauden aikana yhdistykseen liittyi 84 uutta jäsentä ja yhdistyksestä erosi 41 jäsentä. Jäsenistä helsinkiläisiä oli 450, espoolaisia 53 ja vantaalaisia 61. Yhdistyksestä eroamisen syynä oli useim-

miten lasten kasvaminen aikuisiksi, jolloin yhdistyksen toiminta ja palvelut eivät enää vastanneet perheen tarpeisiin. Toisaalta moni yhdistyksen toiminnassa lapsena vanhemman kanssa aktiivisesti mukana ollut, halusi jatkaa jäsenyyttään myös täysi-ikäisenä. Yhdistyksen sääntöjen mukaisesti erotettiin 20 jäsentä, jotka olivat laiminlyöneet jäsenmaksun suorituksen vuoden ajalta.

Jäsenille kerrottiin toiminnasta sähköpostitse lähetetyillä tiedotteilla, yhdistyksen kotisivuilla sekä Facebook-sivuilla.

Pienperheyhdistys on vuokrannut Helsingin Sörnäisistä, Kinaporista toimisto- ja toimitilat. Perhepaikka Punahilkka toimi Jakomäen peruskoulun yhteydessä vuokratuissa tiloissa 30.9.2018 asti. Kaikille yhden vanhemman perheille avointa vertaistoimintaa järjestettiin myös useiden yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla.

Yhden vanhemman perheillä on mahdollisuus lomailuun yhdistyksen vuokraamissa lomamökeissä, Kaunissaaren kalamajas- ja Vartiosaaren mökillä.

Kansalaistoiminta

Pienperheyhdistys on kansalaisjärjestö, jossa voi toimia monella tavalla. Yhdistyksen kansalaistoimintaan kuuluvat vertaistoiminta, vaikuttamistoiminta ja vapaaehtoistoiminta. Yhdistys toimii yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista sekä muokkaa yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi.

Pienperheyhdistyksen kansalaistoiminnassa yhdistyy vertaisuus ja vaikuttaminen. Vertaisryhmissä toisen ihmisen kokemus samankaltaisesta elämäntilanteesta on voimauttavaa. Yhdessä jaetut kokemukset arjesta ja elämäntilanteista luovat uutta näkökulmaa asioihin, jotka ovat voineet tuntua henkilökohtaisilta ongelmilta. Yksinäiset kamppailut muuttuvat asioiksi, joihin voi vaikuttaa ja rakenteelliset epäkohdat tulevat näkyviksi. Kokemusasiantuntijuuden kautta voi saada kokemuksen vaikuttamisen mahdollisuuksista esimerkiksi erilaisiin asiantuntijaryhmiin, vaikuttamistyöpajoihin tai yhteisiin tempauksiin osallistumalla. Vertaisohjaajana toimimalla voi jakaa eteenpäin omia kokemuksen kautta opittuja asioita ja toimia ohjaajana samassa elämäntilanteessa olevien ryhmässä. Vapaaehtoistoiminta tuo lisää aikuisuutta lasten elämään ja antaa vapaaehtoisille aikuisille mahdollisuuden tärkeään toimintaan.

Vaikuttamistoiminta

Yhden vanhemman perheet jäävät näkymättömiksi

Lasten ja nuorten hyvinvointi eriytyy heidän vanhempiensa tilanteen mukaan. Perheen pitkäaikaiset taloudelliset ongelmat heijastuvat vahvasti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Yhden vanhemman perheiden heikko sosioekonominen asema ja köyhyyden vaikutus lasten hyvinvointiin jää usein näkymättömäksi. Yhden vanhemman perheet jäävät myös usein äänetömiksi päätöksenteossa, koska arki on vaativaa ja vanhemman osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen vaatii erityisiä järjestelyjä.

Vaikuttamistoiminnan tavoitteet

Tavoitteena yksinhuoltajan oman asiantuntijuuden arvostaminen

- ◆ Tuoda esiin lasten näkökulmia
- ◆ Tehdä näkyväksi kokemuksia yksinhuoltajuudesta ja yhden vanhemman perheen arjesta
- ◆ Pitää esillä väistämätöntä yhden vanhemman perheiden pienituloisuutta verrattuna muihin perhetyyppisiin
- ◆ Luoda rakenteita, joiden avulla mahdollisimman moni voi osallistua vaikuttamistoimintaan omien voimavarojensa, aikansa ja halunsa mukaan

Vaikuttaminen on osa kaikkea toimintaa

Pienperheyhdistyksessä voi vaikuttaa omien kokemusten kautta, vertaistoiminnassa, kokemusasiantuntijana, kampanjaryhmässä, kirjoittamalla blogia tai osallistumalla tapaamisiin päättäjien kanssa. Osallistujille luodaan mahdollisuuksia keskustella asioista, jotka menevät arjessa hyvin ja niistä, jotka hankaloittavat elämää. Suurin osa vaikuttamisesta tapahtuu vertaistoiminnan kautta – ryhmän löytäessä yhdessä teemoja, hankaluuksia, jotka vertaistuen avulla paljastuvat rakenteelliseksi epäkohdiksi. Vaikuttamistoiminnassa osallistujien itse tuodessa esiin heille tärkeitä asioita, tulevat asiat esiin usein positiivisessa valossa, ja yhden vanhemman perheet ja erityisesti lapset näyttäytyvät aktiivisina toimijoina.

Vaikuttamistoimintaan osallistui vuoden aikana 38 henkilöä vaikuttamiseen liittyvissä tilaisuuksissa. Kaikilla retkillä ja perhekahviloissa työntekijät ovat pitäneet esillä vaikuttamismahdollisuuksia ja kertoneet käynnissä olevista kampanjoista ja hankkeista. Lukuisat eri toimintoihin osallistuneet ovat kertoneet omia näkemyksiään. Vaikuttamisaiheista tärkeimpiä jäsenistölle ovat eriarvoistumisen pysäyttäminen, asumisen korkeat kustannukset, yksinhuoltajien taloudellinen tasa-arvo verrattuna kahden tulonsaajan perheisiin ja lastenhoidon joustavuus.

Vaikuttaminen Pienperheyhdistyksen toimintaan

Pienperheyhdistyksen toimintaan voi vaikuttaa antamalla palautetta, osallistumalla toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen sekä osallistumalla vuosikokouksiin tai hallitustyöskentelyyn. Syyskuun alussa jäsenistölle järjestettiin perinteisesti painopistepäivä, johon osallistui 15 perhettä. Painopistepäivillä pohdittiin yhdessä yhdistyksen toiminnan merkitystä sekä tulevia painopisteitä seuraavalle toimikaudelle.

Terveiset päivän ajatuksista lähtivät sekä yhdistyksen hallitukselle että työntekijöille evästyksiksi toimintasuunnitelman laadintaan. Päivien aikana keskustelu tuotti ideoita vaikuttamiseen sekä vertaistoiminnan kehittämiseen. Jäsenet toivat esiin sitä, miten vertaistuen saaminen ja osallistuminen turvallisuudessa ilmapiirissä tuottaa halua vaikuttaa asioihin ja tekee vaikuttamisen mahdolliseksi. Jäsenistö ideoi mm. keinoja saada teini-ikäiset pysymään mukana toiminnassa.

Jäseniä kannustettiin osallistumaan Pienperheyhdistyksen kokouksiin ja päätöksentekoon sekä ottamaan kantaa yhden vanhemman perheitä koskeviin yhteiskunnallisiin asioihin. Yhdistyksen kokousten rakennetta ja päätöksentekoa on tehty tutuksi ja houkuttelevaksi tiedottamalla sekä järjestämällä kokousten yhteyteen lapsille tai perheille kiinnostavaa ohjelmaa.

Vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia pidettiin esillä monissa toiminnoissa. Perhekahviloissa, retkillä ja leireillä käytiin keskustelua eri teemoista ja kannustettiin osallistujia ottamaan osaa muuhun toimintaan. Toimikauden aikana keskusteluissa olivat esillä erityisesti lapsiperheisiin kohdistuvien leikkausten vaikutukset lasten hyvinvointiin, asumisen kalleus sekä lasten harrastusmahdollisuudet.

Monet verkkoon luodut keskusteluryhmät lisäsivät osallistujien ja vertaisryhmien vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia, mm. säännöllisesti kokoontuvia vertaisryhmiä on käynnistynyt verkossa toimivan ryhmän innostamina.

Tulevan vuoden 2019 eduskuntavaalikampanjaa alettiin työstää 2018 marraskuussa järjestetyssä toimintapäivässä. Paikalla oli seitsemän aikuista ja tällöin pohdittiin, mihin asioihin jäsenistö haluaisi muutosta tulevissa vaaleissa sekä mitä toimintaa olisi vaalikevään aikana. Esiin nousi muun muassa asumisen kalleus, perusturva sekä perheen ja työn yhteen sovittaminen. Ideoinnin pohjalta järjestetään vuoden 2019 tammikuussa vaikuttamisleiri Sopukassa.

Lasten näkökulma

Lapsia ja nuoria on kannustettu tuomaan esiin näkökulmaansa kaikessa toiminnassa. Aikuisille suunnatun toiminnan aikaisessa lastenhoidossa tai lasten omassa ohjelmassa on ikätason mukaisesti kysytty lasten mielipiteitä sekä kuunneltu lasten tarpeita ja ideoita. Lasten mielipiteitä on käytetty yhdistyksen vaikuttamistoiminnassa. Aikuisia on kannustettu kysymään lasten mielipidettä ja muun muassa vastaamaan yhdessä lasten kanssa yhdistyksen toimintaa koskeviin kyselyihin.

Vuonna 2018 aloitettiin lasten oma vaikuttamistoiminta Pikkuparlamentti, jonka tarkoituksena on tuoda esiin lasten mielipiteitä ja ajatuksia. Pikkuparlamentin osallistajat suunnittelivat toimintaa yhdessä aikuisten ohjaajien kanssa. Tapaamisia oli vuoden aikana kuusi kertaa. Pikkuparlamentti vieraili syksyn aikana muun muassa Yleisradiolla, kaupungintalolla, Lastensuojelun keskusliitossa ja eduskunnassa. Lapsille tarkoitettua vaikuttamistoimintaa järjestettiin myös aikuisten vaikuttamistoiminnan aikana painopistepäivillä Hauholla. Lasten vaikuttamistoimintaan osallistui vuoden aikana 21 lasta ja nuorta.

Aikuisten toiminnan aikaisessa lastenhoidossa lapsia on kannustettu antamaan palautetta lastenhoidosta. Toimintavuoden aikana on myös kehitetty yhdessä työntekijöiden ja lastenhoitajien kanssa tapaa kerätä lapsilta palautetta lastenhoidosta. Lastenhoidon palaute on tarkoitus hyödyntää tulevana vuonna.

Työntekijöiden ammattitaito

Työntekijöillä on pitkäaikainen kokemus toiminnasta yhden vanhemman perheiden parissa sekä jatkuva yhteys perheisiin ja sitä kautta tietoa heidän muuttuvasta tilanteestaan sekä yhteiskunnan tilasta heidän näkökulmastaan. Työntekijöitä on pyydetty oppilaitoksiin kouluttamaan tulevia lasten ja perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia. Vuoden aikana

Pienperheyhdistyksen toimintaan kävi tutustumassa useita ammattikorkeakouluopiskelijoita. Vertaistoiminnan koordinaattori kävi syksyllä Laurea ammattikorkeakoulussa alustamassa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille aiheesta Erilaiset yhden vanhemman perheet.

Vaikuttamistoiminnan kehittäminen

Vaikuttamistoiminnan kehittämisessä on hyödynnetty Lapsi-sä-projektissa (2010–2013) saatuja ja jo yhdistyksen toimintaan vakiintuneita kokemuksia ja toimintamalleja. Jäsenistöltä on kerätty kyselyillä mielipiteitä vaikuttamisesta sekä siitä, miten ja mihin asioihin olisi tärkeää vaikuttaa. Kyselyjä on kehitetty ja parannettu joka vuosi. Osallistujat ovat myös lähettäneet Pienperheyhdistyksen kotisivujen kautta näkemyksiään siitä, mihin yhden vanhemman perheitä koskeviin asioihin ja epäkohtiin yhdistyksen tulisi vaikuttaa. Jäsenkyselyssä jäsenet ja osallistujat arvioivat, miten yhdistys on onnistunut tavoitteissaan. Parhaiten yhdistyksen nähtiin onnistuneen perheiden hyvinvoinnin edistämisessä. Muut tavoitteet: lapsen näkökulman huomioiminen, perhemuotojen tasavertaisuus ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustaminen, saivat myös paljon vastauksia.

Yhteistyökumppaneille tehdyssä kyselyssä yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että yhdistys on onnistunut yhden vanhemman perheiden äänen esiintuomisessa. Lähes yhtä hyvin vastaajat arvioivat yhdistyksen onnistuneen perheiden hyvinvoinnin lisäämisessä sekä yhteistyössä muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa.

Perhekeskustoimintaan vaikuttaminen

Pienperheyhdistys oli aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa perhekeskustoimintaa. Erityisesti vuoden aikana vaikutettiin siihen, että toiminnassa huomioidaan haavoittuvissa olosuhteissa elävien lapsiperheiden tarpeet ja toiveet. Yhdistys on mukana Lastensuojelun keskusliiton koordinoimassa *Perheet keskiöön!* – järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinoimishankkeessa. Sen yksi piloteista on Pääkaupunkiseutu ja Uusimaa, jossa järjestöagentin tehtävää hoitaa puolipäiväisesti Pienperheyhdistyksen kansalaistoiminnan koordinaattori. Perheet keskiöön -hankkeen tavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama tuki ja palvelut osaksi perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella.

Järjestöagentti on toimintavuoden aikana edistänyt lapsi- ja perhejärjestöjen yhteistyöverkostojen muodostumista sekä kuntakohtaisesti että maakunnan laajuisesti, tehnyt yhteistyötä Uudenmaan ja Pääkaupunkiseudun LAPE-koordinaattoreiden kanssa sekä kuntien perhekeskustoimijoiden kanssa. Tilaisuuksissa on käsitelty mahdollisen maakuntauudistuksen merkitystä, paikallista yhteistyötä järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kesken sekä yhteistyötä perhekeskustoimijoiden kanssa. Keväällä ja syksyllä järjestöagentti kutsui koolle perhejärjestöjen edustajia. Tilaisuuksiin on osallistunut edustajia noin 40 järjestöstä. Järjestöagentti on jäsenenä Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan perhekeskuskehittämissyhmässä, osallistunut Nurmijärven kunnan LAPE-ryhmään, ollut rakenta-

massa järjestöyhteistyötä sekä kunnan toimijoiden että järjestöjen ja seurakuntien yhteistyötä Kirkkonummella, Hyvinkäällä, Nurmijärvellä ja Helsingissä Itäkadun perhekeskuksessa.

Itä-Helsingissä Perheet keskiöön -hankkeen toiminnan kohteeksi päätettiin Itäkadun perhekeskuksen esimiesten ja järjestöedustajien kanssa maahanmuuttajaperheiden kanssa toimivien järjestöjen toiminnan tuominen perhekeskuksen asiakkaiden saataville. Järjestöagentti kutsui koolle Itä-Helsingissä toimivia maahanmuuttajien ja monikulttuuristen perheiden kanssa toimivia järjestöjä, joista moni on jo löytänyt paikkansa Itäkadun perhekeskuksen tiloissa. Yhteistyötä on aloitettu myös lastenkulttuurijärjestöjen kanssa.

Valtakunnallista vaikuttamista yhteistyöllä

Valtakunnallisessa vaikuttamistoiminnan keskiössä ovat lapsiperheköyhyys ja sen vaikutukset lapsiin, lapsen oikeus riittävään elintasoon ja sosiaaliturvaan, lapsen edun ensisijaisuus sekä lapsivaikutusten arvioinnin välttämättömyys päätöksenteossa. Pienperheyhdistyksen toiminnassa kertynyttä kokemusasiantuntijatietoa tuodaan esille ja viedään päätöksentekijöille.

Yhdistyksen viestintäkoordinaattori osallistui Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Lasten oikeuksien sopimuksen viestintäverkostoon. Verkosto edisti tiedotusta lapsen oikeuksista yhteistyössä koulujen kanssa. Yhdistyksellä oli edustaja EAPN-fin Lasten köyhyys -työryhmässä. Työryhmän tehtävänä on nostaa esille köyhyyden vaikutuksia lasten elämään.

Pienperheyhdistys on mukana myös lastensuojelun keskusliiton koordinoimassa myös *Anna ääni lapselle* -vaalikampanjassa. Yhdistys oli mukana myös Ensi- ja turvakotien liiton *Vaikutavuus esiin* -hankkeessa, jossa edustajana toimii kansalais-toiminnan suunnittelija. Hankkeen tarkoituksena on kehittää työkaluja vaikuttavuuden mittaamiseen sekä tuoda yhdistysten vaikuttavuutta esiin.

Kansalaistoiminnan koordinaattori on ylläpitänyt ja kehittänyt vaikuttamis-, osallistumis- ja yhteistyömuotoja sekä vahvistanut niiden vakiintumista yhdistyksen toiminnassa ja kehittänyt niitä edelleen osallistujien, työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Vaikuttamistoiminnassa tehtiin yhteistyötä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Yhden vanhemman perheiden liiton, Lastensuojelun keskusliiton, Mannerheimin lastensuojeluliiton, Vuokralaiset ry:n, Pelastakaa lapset ry:n Arjesta voimaa -hankkeen, Hypoteekkiyhdistyksen, Bonava Oy:n sekä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa.

Mieskaveritoimintaa järjestävien yhteistyökumppaneiden kanssa tuotiin esiin positiivista kuvaa miehestä kasvattajana ja vapaaehtoisena yhteisten julkaisujen, tiedotuskampanjojen ja tapahtumien avulla.

Pienperheyhdistyksen Facebook-sivua on käytetty yhdistyksen toiminnan tiedottamiseen sekä jäsenille että yhteistyökumppaneille. Yhdistyksellä on myös Twitter-tili, joka toimii yhteydenpitovälineenä muiden järjestöjen kanssa sekä nopeana keinona ottaa kantaa asioihin.

Vertaistoiminta

Vertaistoiminnan tavoitteina on osallisuuden, voimaantumisen ja vaikuttamisen mahdollistaminen yhden vanhemman perheille. Tavoitteena on tukea perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä kannustaa perheitä yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tarjoamalla erilaisia tapahtumia, teemaryhmiä, perhekahvilatoimintaa, ammatillisesti ohjattuja ryhmiä sekä retki- ja leiritoimintaa.

Toimintavuonna osallistujia kannustettiin perustamaan omia vertaisryhmiä tai toimimaan vapaaehtoisina yhdistyksen tapahtumissa. Uusia vertaisohjattuja ryhmiä perustettiin vuoden aikana neljä, ja yksittäisiä tapahtumia järjestettiin useita. Vuoden aikana jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi 21 tapahtumaa tai retkeä.

Erilaisten perheiden osallistumismahdollisuuksia tuettiin pitämällä osallistumismaksut kohtuullisella tasolla ja panostamalla toiminnan aikaiseen lastenhoitoon. Monilapsisen perheen osallistumista helpottaa tieto siitä, että leirillä tai retkellä on mahdollisuus saada apua eikä osallistumismaksu ole mahdollon pienituloisellekaan. Toimintaa järjestetään osallistujatoiveiden mukaisesti hyvinkin spesifeille kohderyhmille, kuten kohdasta Ohjatut vertaisryhmät käy ilmi. Erityistä tukea tarvitsevien lasten perheiden osallistuminen pyrittiin turvaamaan miettimällä lastenhoitajaresurssit tarkasti.

Vertaistoimintaa toteutetaan yhdistyksen perhekahviloissa, aikuisten ja lasten ryhmissä, leireillä, retkillä, juhlissa sekä tapahtumissa ja järjestetyillä lomilla. Osa vertaistoiminnasta on avointa ja alueellista (perhekahvilat) ja osa vaatii ilmoittautumisen (ryhmät, leirit, retket). Vertaistoiminnassa otetaan huomioon eri-ikäisten lasten perheet, erityisen haavoittuvassa elämäntilanteessa elävät perheet ja taloudellisesti heikossa tilanteessa olevat perheet.

"Ylipäänsä nautin, ja rentouden tunne, kun saa osallistua valmiiseen ohjelmaan"

Vertaistoiminnan tavoitteet

Tavoitteena osallisuus, voimaantuminen ja vaikuttaminen yhden vanhemman perheille

- ◆ Tavoitteena on tukea yhden vanhemman perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta sekä kannustaa perheitä yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ◆ Tavoitteena on edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista perhemuodoista riippumatta sekä tukea vanhemmuutta erilaisissa perhetilanteissa
- ◆ Lasten vertaistoiminnassa on tavoitteena lasten kasvun tukeminen, vuorovaikutustaitojen lisääminen ja itsetunnon koheneminen

Ohjattu toiminta

Alueelliset perhekahvilat

Perhekahvilatoiminta tarjoaa yhden vanhemman perheil- le mahdollisuuden tutustua oman alueen muihin perheisiin, vahvistaa omaa sosiaalista verkostoa ja löytää mielekästä toimintaa lähellä omaa asuin ympäristöä. Perhekahvila toimii tiedottamisen, vertaistuen, kansalaistoiminnan ja vaikuttami- sen paikkana. Perhekahviloissa toimivat ohjaajina yhdistyk- sen työntekijät tai vertaisohjaajat tai näistä muodostuneet työparit.

Toimintavuoden aikana jatkettiin perhekahvilayhteistyötä Yhden vanhemman perheiden liiton (YVPL) jäsenyhdistyksen Päsky ry:n kanssa.

Herttoniemen perhekahvila ja **Vuosaaren olohuone** toimi- vat vapaaehtoisten ohjaajien voimin kevätkaudella ja syys- kaudella kaksi kertaa kuukaudessa. Paikalla oli aina myös lastenhoitajia, jotka leikkivät lapsia eri tilassa, jotta aikuisten keskustelu onnistui rauhassa. Kahvilat toimivat Herttoniemen leikkipuiston ja Haruspuiston tiloissa. Kahviloissa järjestettiin pikkujoulut ja silloin tällöin kausiaskartelua. Molemmilla kah- viloilla on oma suljettu Facebook-ryhmänsä.

Hämeentien Soppakuppila kokoontui maanantai-iltaisin Sörnäisten ryhmätilassa ja kokosi alueen pikkulapsiperhei- tä syömään keittoa ja jakamaan arjen asioita. Suositussa Soppakuppilassa oli paikalla aina yhdistyksen työntekijä sekä yksi Mummilan vapaaehtoinen vaari, jonka mukana olo koettiin tärkeäksi. Soppakuppilalla on Facebook-ryhmä asioiden tiedotukseen.

Oulunkylän perhekahvila perustettiin vapaaehtoisen ehdo- tuksesta Mäkitorpan leikkipuistoon. Perhekahvila kokoontui kesä-joulukuussa muutaman kerran perjantai- tai lauantai- iltaisin ja jatkaa kokoontumisia vuonna 2019 kerran kuussa lauantaisin.

Lisäksi keväällä kokeiltiin perhekahvilatoimintaa yksinhuol- tajille Espoon keskuksen Me-talossa ja oltiin mukana syksyllä 2018 MLL:n ja Nicehearts ry:n pyörittämässä Kivistön neuvo- lan perhekahvilassa Vantaalla.

"Soppakuppila on muodostunut tärkeäksi, eniten siellä käyvien ihmisten vuoksi. Olemme käyneet siellä alusta saakka ja lapsi on kasvanut yhdessä ikätoverien kanssa – heistä on tullut niin tärkeitä, että pari kutsuttiin omille synttäreillekin."

Perhekahvilat 2018

Perhekahvilat olivat avoinna **128** kertaa (163).

Aikuisten käyntikertoja oli **804** (1227) kertaa ja lasten käyntikertoja **1009** (1486) kertaa.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

Ohjatut vertaisryhmät

English Family Café, englanninkielinen perhekahvila ko- koontui kolmena lauantaina keväällä 2018. Koska kävijä- määrät jäivät ennakkokyselyistä ja -kiinnostuksesta huoli- matta vähäisiksi eikä toimintaan löytynyt vapaaehtoisia, ei Family Cafe kokoontunut enää kesän jälkeen.

Etä-äitien ryhmä perustettiin äitien toiveesta ja se kokoon- tui muutaman kerran vuoden aikana. Ryhmän tarkoituksena oli tutustua toisiin etä-äiteihin, pitää yllä positiivista virettä, jakaa käytännön vinkkejä ja suuntautua tulevaisuuteen.

Itselliset äidit/perheet Itsellisten äitien eli yksin hedelmöitys- hoidoilla lapsen saaneiden äitien vertaistapaamiset toteu- tuivat vuonna 2018 vilkkaasti. Kokoontumisia oli joka toinen viikko ja ne tukivat vanhempien ja lasten kohtaamista sekä tukiverkon luomista. Kokoontumisia oli vuorotellen iltaisin ja aamupäivisin, jotta sekä vanhempainvapaalla olevat että työelämäänsä palanneet pääsisivät niihin mukaan. Ryhmää ohjasi 1–3 vapaaehtoista vertaisohjaajaa. Osallistujilla on myös WhatsApp-ryhmä, jonka avulla he organisoivat itsenäi- sesti tapaamisia ryhmäkertojen ulkopuolella.

Tämän avoimen ryhmätoiminnan lisäksi alle 1-vuotiaiden vauvojen Itsellisille äideille järjestettiin alkusyksystä kolmen kerran suljettu ryhmä, jota ohjasivat Helsingin kaupungin lap- siperheiden sosiaaliohjaaja ja Pienperheyhdistyksen vertais- toiminnan koordinaattori.

Luovan kirjoittamisen ryhmä kokoontui viitenä keskiviikkoil- tana syksyllä 2018 vanhemmuuden teeman ympärillä ja sen ohjaajina oli kaksi sosionomiopiskelijaa, joista toinen on myös Pienperheyhdistyksen aktiiveja. Toinen sosionomiopiskelija teki ryhmästä opinnäytetyön.

Metsään!-ryhmä, vapaaehtoisen ohjaama ryhmä, joka kokoontui pari kertaa kevät–kesällä 2018. Tarkoituksena oli löytää perhe- ja metsäretkistä innostuva porukka Poh- jois-Länsi-Helsingistä. Ryhmä jatkoi toimintaansa WhatsApp- ryhmänä, jossa äidit hakevat toisistaan seuraa lähialueiden metsäretkille.

Minusta tulee perhe – yllättäen yksin on yksin lasta odot- tavien äitien vertaisryhmä, jossa käsitellään raskausaikaan,

yksin jaksamiseen ja yllättävään perhetilanteen muutokseen liittyviä kysymyksiä. Tapaamiset toteutuivat kaksi kertaa alkuvuodesta 2018, mutta sen jälkeen kysyntä jäi vähäiseksi, joten ryhmä oli tauolla syyskauden. Ryhmällä on myös suljettu Facebook-ryhmä.

Leskien vertaisryhmä kokoontui kesäkuussa ja syksyllä kerran kuukaudessa. Ryhmä järjestettiin leskille, joilla on alle 18-vuotiaita lapsia. Ryhmää ohjasivat Nuoret lesket ry:n kou- luttamat vapaaehtoiset vertaisohjaajat ja Pienperheyhdistys järjesti samanaikaisen lastenhoidon.

Taideterapeuttinen ryhmä eronneille järjestettiin loppusyk- sällä yhteistyössä YVPL ry:n kanssa. Seitsemän ryhmäkerran kokonaisuuden aikana työstiin yhdessä eronjälkeisiä tunne- teemoja, esim. vihaa ja surua monitaideterapeuttisin keinoin: kirjoittamalla, maalaamalla, tanssimalla, musiikin ja runon avulla. Ryhmää ohjasivat Pienperheyhdistyksen vertaistoimin- nan koordinaattori ja YVPL:n aluekoordinaattori.

Teinien vanhemmat kokoontuivat kerran kuussa vertaistuel- liisiin tapaamisiin kevätkaudella 2018 ja jatkavat kokoontu- misia jälleen vuonna 2019. Teenien vanhemmilla on myös oma suljettu Facebook-ryhmänsä.

Tunteita ja tuunausta -ryhmää tarjottiin syksyllä käsitöistä innostuneille vanhemmille, mutta sitoutuneita osallistujia oli vaikea tavoittaa, joten kaikki ryhmäkerrat eivät toteutuneet.

Yhden vanhemman sateenkaariperhetreffit järjestettiin yhteistyössä Päsky ry:n ja Sateenkaariperheet ry:n kanssa. Tapaamisissa käsiteltiin seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvien yksinhuoltajien erityiskysymyksiä. Tapaamisissa vertaisohjaajina toimi kaksi vapaaehtoista ja ne toteutuivat kerran kuussa Hämeentie 64:n toimitaloissa. Joulukuun tapaa- minen järjestettiin Sateenkaariperheet ry:n toimistolla, ja sen ohjasi Terhi Väisänen Perhesuhdekeskuksesta. Ryhmä jatkaa kokoontumisia keväällä 2019.

Valoa talveen -ryhmä kokoontui viitenä perjantai-iltana alkuvuodesta 2018. Tavoitteena oli tarjota hengähdystauko hektiseen yksinhuoltaja-arkeen, opetella yhdessä pysähty- mistä, tietoista läsnäoloa ja hengitystekniikoita. Ryhmässä maalattiin, kirjoitettiin ja tehtiin erilaisia ohjattuja harjoi- tuksia, mm. kiitollisuudesta. Ryhmää ohjasi vertaistoiminnan koordinaattori.

Vanhemman neuvo -ryhmä, Ensi- ja turvakotien liiton ryh- mämallin mukainen, yhteistyövanhemmuustaitojen harjoittele- miseen tarkoitettu erovanhempien ryhmä kokoontui 8 kertaa syksyllä 2018. Ryhmää ohjasi vertaistoiminnan koordinaatto- ri, joka suoritti samanaikaisesti Vanhemman neuvo-ryhmänoh- jaajakoulutusta.

Edellisten lisäksi Pienperheyhdistys oli mukana Helsingin kau- pungin leikkipuistojen järjestämissä yksinhuoltajavanhempien vauvaperhetoiminnan ryhmissä. Toisena yhteistyökumppanina oli Helsinki Missio. Lisäksi keväällä 2018 järjestettiin kolmen kerran *"Kokkaus ja arjen sujuminen"* -kurssi, jossa osallistujina

"Se, että huomaa muiden olevan samassa tilanteessa ja painivan samojen ongelmien kanssa."

oli alle 2-vuotiaiden lasten yksinhuoltajaäitejä. Kurssi pidet- tiin Linjan leikkipuistossa ja järjestettiin yhteistyössä Uuden- maan Martat ry:n kanssa.

Ryhmätoimintojen aikainen lastenhoito ja lastenhoitajien koulutus

Aikuisten ryhmätoiminnan ajaksi järjestettiin lähes aina lastenhoito, joka mahdollisti tänäkin vuonna sellaisten yhden vanhemman perheiden osallistumisen toimintaan, joilla omat tukiverkostot eivät ole riittävät, eikä esimerkiksi isovanhem- pien apua ole saatavissa. Osallistujakyselyissä saamme toistuvasti kiitosta nimenomaan lastenhoidon järjestämisestä. Sitouttaaksemme löytämämme hyvät vastuulastenhoitajat yhdistyksen toimintaan jatkossakin, järjestimme heille vuoden aikana kahden kerran palkallisen jatkokoulutuksen, jotka käsittelivät muun muassa lastenhoidon käytäntöjä, Job'd- apuhoitajien ohjaamista sekä erityislasten kohtaamista. Li- säksi koulutuksissa pohdittiin eri menetelmiä hoidossa olevien lasten palautteen keräämiseen. Koulutuksiin osallistui viisi eri lastenhoitajaa. Tarkoituksena on jatkaa koulutuksia myös vuonna 2019, kohdistuen koulutukset lastenhoidon kannalta oleellisiin teemoihin.

Lasten ja nuorten vertaistoiminnat

Lasten ja nuorten vertaistoiminta toteutuu perheille järjes- tettävässä retki- ja leiritoiminnassa sekä aikuisten toiminnan ajaksi järjestetyssä lasten ryhmätoiminnassa. Vertaistoimin- nassa mukana olevat lapset ja nuoret voivat jakaa arjen ilot ja surut samassa elämäntilanteessa olevien ikätovereidensa kanssa. Leireillä ovat ystävystyneet myös hyvinkin eri-ikäiset lapset, jolloin isommasta lapsesta/nuoresta on saattanut muodostua ikään kuin isovelji/isosisko tai esikuva pienemmil- le.

Liikuntaa vanhemmille ja perheille

Vuonna 2018 jatkettiin Liikuntatreffit-konseptin toteuttamista. Liikuntatreffien tavoitteena on lisätä vanhempien hyvinvointia tarjoamalla mahdollisuus liikkumiseen sekä verkostoitumi- seen. Idea ja toteutus Liikuntatreffeille tulee osallistujilta, usein Facebook-ryhmän kautta. Esimerkkejä vuoden aikana järjestetyistä liikuntatreffeistä: uintia Altaalla, hohtominigolf, kiipeilypuistoretki, melontaa, frisbeegolf-retki, osallistumisia kaupungin järjestämään maratonjumbppaan, 5 kerran jooga- ryhmä. Osassa tapahtumia aikuiset liikkuvat ja lapset olivat samanaikaisessa lastenhoidossa, osassa taas liikunta oli suunnattu aikuisille ja lapsille.

Keväällä 2018 yhdistyksen jäsenet osallistuivat jälleen Nais- ten Kymppi -juoksutapahtumaan, osa juosten ja osa kävellen. Lapset olivat tapahtuman ajan hoidossa.

Yhteistyötä Helsingin kaupungin liikunta- ja hyvinvointipalve- lujen kanssa jatkettiin esim. juuri maratonjumbppien osalta.

Kulttuuria vanhemmille ja perheille

Lauluntekijät Sanna Korkee ja Suvi Nygård jatkoivat vuonna 2017 aloitettua Voimalaulut-työskentelyä. Lauluntekijät kirjoittivat laulun niiden tarinoiden ja tuntemusten pohjalta, joita vertaisryhmässä, mm. Sateenkaariperheiden työpaikassa, nousi esiin. Kahden vuoden aikana työstetyistä lauluista on tehty YouTube-videot ja ne esitettiin yhdistyksen 50-vuotisjuhliissa Musiikkiravintola Kapsäkissä lokakuussa 2018.

Asianajotoimisto Krogerus tarjosi perheille elokuvanäytöksen maaliskuussa. Huhtikuussa järjestettiin perinteinen Linnanmäen retki, johon osallistui 64 aikuista ja 109 lasta. Toukokuussa osa yhdistyksen hallituksesta ideoi ja toteutti vapaaehtoisvoimin ja osin lahjoituksin hyvää palautetta saaneen äitienpäivälounaan, johon osallistui 16 aikuista ja 25 lasta. Toukokuussa aikuiset ja yli 16-vuotiaat teinit pääsivät seuraamaan nykytanssi- ja balettiesityksen harjoituksia. Ateneumin taidemuseo myönsi ryhmällemme ilmaisen sisäänpääsyn ja retki toteutettiin syyskuussa vapaaehtoisen Mummilan mummin johdolla (toinen retki tehtiin tammikuussa). Syksyllä oli kolme teatteriesitystä: yksi lastenteatteri ja kaksi aikuisten teatteriesitystä. Marraskuussa järjestettiin joulukorttiaskartelu perheille.

Ilmaisisilla sisäänpääsylipuilla tai alennuksilla Pienperheyhdistyksen toimintaa tukivat seuraavat: Ateneumin taidemuseo, Myllypuron Liikuntamyly Helsingin kaupungin liikunta- ja hyvinvointipalveluista, West-Coast Minigolf, Allas Sea Pool, Mustikkamaan Seikkailupuisto Korkee, Puotilan minigolfkeskus.

Vertaisohjaajat

Vertaistoiminnassa on mahdollista toimia vapaaehtoisena vertaisohjaajana erilaisella panostuksella oman elämäntilanteensa ja jaksamisensa huomioiden: toiset toimivat 1–2 kertaa kuukaudessa kokoontuvien vertaistukiryhmien tai perhekahviloiden ohjaajina läpi vuoden ja toiset retkipaikkaehtoisina 1–2 kertaa vuoden aikana. Vuoden aikana toimi Pienperheyhdistyksen erilaisissa vapaaehtoistehtävissä kaikkiaan 59 eri ihmistä.

Ryhmiä ja perhekahviloiden/olkkareiden vapaaehtoisille

vertaisohjaajille järjestettiin yhteistyössä Yhden vanhemman perheiden liiton (YVPL) kanssa vuoden aikana kaksi työnohjauskellista koulutusta, joista valitettavasti vain helmikuun iltaan tuli tarpeeksi ilmoittautuneita (6 osallistujaa). Tämän lisäksi kaikkien vertaistoiminnan vapaaehtoisten vapaamuotoinen tapaaminen järjestettiin maaliskuun lopussa (11 osallistujaa). Kevätkauden virkistyskseenä oli osallistujien toivoma saunailta (5 osallistujaa). Syyskauden virkistyskseenä perinteiseen tapaan pikkujoulet yhdistyksen tiloissa Hämeentiellä (4 osallistujaa).

Kaikki vuoden 2018 aikana vertaistoiminnan vapaaehtoisina toimineet kutsuttiin joulukuussa 2018 vertaistoiminnan vapaaehtoisten koulutus- ja virkistyspäiville, jotka toteutettiin alkuvuodesta 2019 Sipoon Sopukassa ja mukana oli 10 vapaaehtoista lapsineen.

Opiskelijat ja harjoittelijat

Vertaistoiminnassa oli yksi nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen aikuisopiskelija keväällä kahden kuukauden harjoittelussa. Vertaistoiminnassa oli koko syksyn yksi henkilö TE-toimiston ja aikuisosiaalityön kautta osa-aikaisessa kuntouttavassa työtoiminnassa ja yksi henkilö loppusyksystä osa-aikaisessa työkokeiluissa.

Erotarinoita lapsilta -työpajaviikonloppu

Erotarinoita lapsilta -viikonloppu tarjoaa lapsille mahdollisuuden tulla kuulluksi ja käsitellä eroon ja sen jälkeiseen elämään liittyviä tunteita ja tilanteita teatterin ja muiden luovien menetelmien avulla. Toiminnan avulla lapsen kokemat tunteet saavat näkyvän muodon, epävarmuus vähenee ja itsetuntemus sekä luottamus tulevaisuuteen lisääntyy. Aikuisille on omaa ohjelmaa lasten työskentelyn aikana.

Vuonna 2018 viikonloppu työpajaviikonloppu Sipoossa toteutui vain kesäkuussa: lokakuun leirille ei tullut tarpeeksi ilmoittautuneita. Lasten ohjelman toteutti tänä vuonna Mosaiikkiteatteri ry. Palaute kesäkuun viikonlopusta mukana olleilta oli erittäin positiivinen.

"Parasta oli lasten ilo ja supernopea ryhmäytyminen! Aikuis-ten avoimuus ja voimaannuttava kannustus! Ihana ilmapiiri ja hyvät vetäjät!"

"Parasta oli lasten ryhmäytyminen ja yhteishenki, hyvät ohjaajat. Aikuisen yhteinen aika, luottamuksellinen ja avoin jakaminen."

Lasten eroauttamisen tavoitteet

- ◆ Tuoda lapselle selkeyttä hänen muuttuneeseen elämäntilanteeseensa
- ◆ Rohkaista lasta puhumaan erosta ja siihen liittyvistä ajatuksista muiden lasten kanssa
- ◆ Tarjota lapselle ymmärrystä omien tunteiden ja kokemusten käsittelyyn

Retket, leirit ja lomat

Retki- ja leiritoiminta tarjoaa erityisesti haastavissa taloudellisissa tilanteissa eläville yhden vanhemman perheille mahdollisuuksia lomaviettoon. Tavoitteena on tarjota perheille hyviä yhdessäolon hetkiä ja mahdollisuuksia tutustua uusiin ihmisiin ja toimintamuotoihin (esim. liikuntaleirien lajikokeilut).

Osa leireistä ja retkistä toteutetaan useamman työntekijän tai vapaaehtoisen ohjaajan voimin, jolloin voidaan tarjota tukea myös niille perheille, joiden on haasteellisempaa osallistua toimintaan.

Toimintavuoden aikana perheille tarjottiin päivän teemaretkiä luontoon ja kaupunkikohteisiin sekä erilaisia teemallisia viikonloppuleirejä. Pidempiä perheleirejä järjestettiin koulujen loma-aikoina sekä kesällä että talvella.

Pienperheyhdistys järjesti vuoden aikana 20 leiriä. Äitienpäiväviikonloppuna toteutettiin yhden yön hemmotteluleiri Sipoon Sopukassa, kesäkuussa järjestettiin perheleiri Kesäkoiti Kallioniemessä ja vaellusleiri Lapissa, heinäkuussa liikuntaleiri Pajulahden opistossa ja viikonloppuretki Kanniston kotieläintilalle (mukana kaksi vapaaehtoista mummia). Elokuussa järjestettiin myös kouluikäisten perheiden leiri Sipoon Sopukassa, jossa mukana oli Mummilan ohjaaja ja vapaaehtoisia.

Talvilomalla järjestettiin perinteinen omatoimimatka Viron Otepäähän ja syyslomalla tuettu loma Imatran kylpylään yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa. Ohjaajana Imatralle toimi Pienperheyhdistyksen vertaistoiminnan ohjaaja ja mukana oli kahdeksan perhettä, jotka Hyvinvointilomat ry oli valinnut mukaan sosiaalisin, taloudellisin ja/tai terveydellisin perustein. Syyskuussa järjestettiin perinteiset "Painopistepäivät" Lasten kesä ry:n leirikeskuksessa Hauholla. Mukana oli yhteensä 15 perhettä. Joululomalla järjestettiin viikonloppu mittainen Välipäivien lepolomaleiri Sipoon Sopukassa. Lisäksi yhdistyksen osallistujaperheet järjestivät kaksi omatoimista matkaa vuoden aikana: Rukalle ja Holiday Club Saimaalle.

Yhteistyössä Mummila ja vertaistoiminta

Jo yllä mainittujen leirien lisäksi, vuoden aikana järjestettiin yhteistyössä Mummilan työntekijän ja vapaaehtoisten

Retket, leirit ja mökit 2018

Retkiä järjestettiin **22** (19) ja niihin osallistui **195** (135) eri aikuista ja **216** (135) lasta.

Leirejä järjestettiin **20** (19) ja niihin osallistui **162** (171) eri aikuista ja **284** (254) lasta.

Mökeillä lomaili **102** (109) eri aikuista ja **59** (94) lasta. Lomavuorokausia kertyi **156** (204).

(suluissa vuoden 2017 luvut)

"Äitienpäiväleiristä pidin. Alle kouluikäisen lapsen yhä-äiti ei paljon äitienpäivänä juhl, tai juhlii, jos itse leipoo, siivoaa ja laittaa juhlat pystyyn. Nyt päivä tuntui ensimmäistä kertaa hyvältä koko äiti-uran aikana."

"Erityisen kiitollinen olen, että olen päässyt mukaan leireille. Näillä on valtava merkitys silloin, kun tulot hipoo pohjamutia hoitovapaalla, eikä ole taloudellisesti mahdollista järjestää itse muuta lomaa. Leireillä on vertaisia ja se on piste i:n päällä. Voimaannuttavaa!"

"Retket ja olohuone olleet tärkeitä. Olen itse hyvin ujo, mutta ohjaajat on tulleet jututtamaan ja huolehtineet osaltaan, ettei kukaan jää sivuun toiminnasta. Koen tämän erittäin tärkeänä, sillä yksinhuoltajan elämä on usein muutenkin yksinäistä."

Kysely toimintaan osallistuville 1, 2/2019

mummien/vaarien kanssa 3 alle 2-vuotiaiden lasten perheille tarkoitettua Tuttileiriä ja koululaisten lomien aikana 3 päiväseikkailuleiriä. Lisäksi Mummila järjesti pääsiäisen vitsapajan, kaksi lorukahvilaa, vappujuhlan, kalastusretken, Mustasaaren retken, Kekrijuhlan, keppihevosterhon (2) ja tonttukoulun. Yhteensä Mummilan tapahtumia/leirejä vertaistoiminnassa oli 19.

Lasten kesä ry

Pienperheyhdistys oli kumppanina mukana Lasten Kesä ry:n Leiritoiminta perheitä tukemassa -hankkeessa. Leirejä oli vuoden aikana 11, joista 4 aloitusleiriä ja loput jatkolleirejä. Leireistä kolme pidettiin Lomakeskus Pukkilassa, kaksi Leirikeskus Koivuhaassa ja kuusi Hauhon Lomakeskuksessa. Pienperheyhdistyksen kautta leirille löysi vuoden aikana aloitusleireille 14 uutta perhettä. Yhteensä Pienperheyhdistyksen kautta tulleita perheitä osallistui leireille 71 kertaa. Hankkeen perheistä arviolta reilu puolet on yhden vanhemman perheitä, mutta kaikki eivät ole Pienperheyhdistyksen jäseniä tai mukana yhdistyksen toiminnassa.

Omatoimiset mökkilomat

Pienperheyhdistyksen jäsenperheillä on mahdollisuus lomaila kohtuullisella hinnalla Helsingin kaupungilta vuokratuissa Kaunissaaren kalamajassa ja Vartiosaaren mökillä. Mökkejä koordinoi yhdistyksen toimistosihtööri. Kaunissaareissa majoitusvuorokausia oli 68, aikuisia kävi kesäkauden aikana 50 ja lapsia 31. Vartiosaaren vuorokaudet olivat 88 ja mökillä kävi 50 aikuista ja 28 lasta.

Ohjaus ja neuvonta

Kaikki Pienperheyhdistyksen työntekijät antoivat tarvittaessa neuvontaa perhetilanteeseen, kasvatukseen, lapsen huoltoon

ja tapaamisiin liittyvissä tai muissa mieltä painavissa asioissa. Yhdistyksen matalan kynnyksen vertaistoiminta tavoitti ison joukon yhden vanhemman perheitä. Ohjaus ja neuvonta tapahtuivat luontevasti toiminnan lomassa. Tämän lisäksi kaikki yhdistyksen työntekijät vastasivat myös erilaisiin kysymyksiin puhelimitse, sähköpostilla ja Facebookissa sekä sopivat tarvittaessa kahdenkeskisiä tapaamisia avuntarvitsijan kanssa.

Vertaistoiminnan vaikutukset

Pienperheyhdistyksen vertaistoiminnassa mukana olevien perheiden määrä on kasvanut sekä vuoden 2017 että vuoden 2018 aikana. Koska toiminta jatkui vuonna 2018 hyvin samankaltaisena kuin edellisenä vuonna, myös toiminnan vaikutukset olivat samankaltaisia. Perheet kokevat, että toiminnassa mukana oleminen on vahvistanut heidän sosiaalisia verkostojaan, lisännyt koettua toiveikkuutta ja auttanut uusien harrastuksien löytämiseen. Palautteiden mukaan vertaisuus on lieventänyt yksin olemisen ja omasta elämäntilanteesta koettua häpeän tunteita. Osallistujat kertovat saaneensa tukea vanhemmuuteensa ja arjessa jaksamiseen sekä myönteistä huomiota lapsilleen. Moni on saanut toiminnan kautta kokemuksia siitä, että on mahdollista vaikuttaa omaan elämäntilanteeseen, lähiyhteisöön sekä yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

"Merkityksellistä on tavata muita aikuisia, jotka ovat samassa tilanteessa, sekä lapsilleni on ollut tärkeää nähdä muita lapsia, joita on kohdannut elämässä samat asiat"

Kysely toimintaan osallistuville 1/2019

Osallistujilta kysyttiin sähköisellä kyselyllä palautetta toiminnasta sekä elokuussa 2018 että tammikuussa 2019. Molemmilla kyselyillä noin 65 % vastaajista asuu Helsingissä. Elokuun kyselyyn vastanneista noin viidesosa asui Itä-Helsingissä ja loppuvuoden kyselyyn vastanneista neljäsosa. Alkuvuoden kyselyssä myös kantakaupunki/Etelä-Helsinki sai paljon mainintoja (n.15 % vastaajista). Vastaajista 42–52 % oli osallistunut toimintaan 0–2 vuotta, mikä omalta osaltaan kertoo siitä, että yhdistyksen toiminta on tavoittanut myös uusia yhden vanhemman perheitä. Loppuvuoden kyselyyn vastanneista melkein 15 % oli osallistunut toimintaan yli 10 vuotta! Molempien kyselyiden vastaajien lapset ovat pääsääntöisesti alle 12-vuotiaita, mutta loppuvuoden kyselyyn vastanneista monella oli myös 13–18-vuotiaita lapsia (32 % vastaajista). Vastaajista 37/45 % oli osallistunut leireille ja lomille. Juhlitiin ja tapahtumiin oli osallistunut 29/33 %. Neljännes oli osallis-

tunut perhekahviloihin, yli neljännes päiväretkiin. Alkuvuodesta 17 % vastaajista oli osallistunut ryhmätoimintaan, mutta loppuvuodesta ryhmiin osallistuneita oli vastaajista 32 %. Yhdistyksen päätöksentekoon oli vastaajista osallistunut vajaa 10 % ja loppuvuodesta 13 %. Facebook-ryhmiin oli osallistunut 29/35 %. Vastaajista 15/17 % ei ollut osallistunut mihinkään yhdistyksen toimintaan vuoden aikana.

"...leiritoiminta on auttanut jaksamisessa ja mahdollistanut lapsille oikein mukavaa tekemistä sekä perheenä yhdessä keskittymisen lasten kanssa tekemiseen, kun siivous- ja ruoanlaittovastuuta ei ole ollut, suuri kiitos..."

Kysely toimintaan osallistuville 1/2019

Kaiken kaikkiaan toimintaan oltiin tyytyväisiä ja sitä kiitettiin. Toiminnan hinta-laatusuhdetta pidettiin hyvänä tai erittäin hyvänä, sekä koettiin, että toimintaan pääsee hyvin ja että toiminnasta saa hyvin ennakkotietoa. Suurimmat syyt, siihen ettei osallistunut toimintaan, oli ajanpuute ja/tai toiminnan sopimattomat aikataulut.

Kyselyssä kysyttiin halua osallistua erilaiseen toimintaan jatkossa. Yli 90 % vastaajista haluaisi jatkossa osallistua yksittäisiin tapahtumiin. Muut vaihtoehdot: säännöllinen avoin toiminta, säännölliset suljetut ryhmät ja teemalliset ryhmät saivat kannatusta melko tasaisesti 20–41 %. Teemalliset, useamman kerran kokoontuvat ryhmät olivat suosituimpia.

Toiminnassa on tullut esiin muutaman viimeisen vuoden aikana tarve eri erityisryhmien toiminnalle. Kyselyssä kaivataan eniten omaa toimintaa pienituloisille perheille, täysin yksin lastaan kasvattaville ja murrosikäisten lasten vanhemmille. Seuraavina ovat pikkulapsiperheet, eroperheet ja kahden kulttuurin perheet. Vertaistuen, lastenhoidon ja leirien merkittävyys korostuu avoimissa vastauksissa.

Valitettavan monilla on kuitenkin myös kokemus siitä, että eivät ole mahtuneet mukaan esimerkiksi leirille, mikä osaltaan kertoo kasvavista hakijamääristä. Nykyisillä taloudellisilla resursseilla ei esimerkiksi leiritoimintaa ole mahdollista lisätä, vaikka kysyntä sitä kohtaan onkin suurta ja osa kullekin leiril-le hakevista perheistä ei pääse mukaan.

Punahilkka

Perhepaikka Punahilkassa Jakomäessä järjestettiin avoimia perhekahviloita ja vertaisryhmiä alueen lapsiperheille. Toiminnalla tuetaan vanhemmuutta, vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista. Kesän jälkeen omasta kokoontumistilasta jouduttiin luopumaan kosteusvaurioiden ja sisäilmaongelmien vuoksi. Syksyllä Punahilkkan toiminnot jouduttiin siirtämään muiden toimijoiden tiloihin ja eikä ryhmille löydetty uusia tiloja. Siitä aiheutui notkahdus kävijämäärissä

Punahilkkan toiminnasta vastaava vertaistoiminnan ohjaaja oli elokuun loppuun saakka opintovapaalla, jolloin toimintaa ohjasi sijainen. Vertaistoiminnan ohjaaja antaa varhaista tukea perheille kasvatukseen ja perhetilanteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Perhepaikka Punahilkkan toimitiloissa on ollut haasteita sisäilmaongelmista johtuen useampien vuosien ajan, koska talo ja sen rakenteet ovat iäkkäät. Huonosta sisäilmasta ja mm. joulukuussa 2017 sattuneesta vesivahingosta ovat kärsineet toiminta, sekä henkilökunta ja asiakkaat. Syksyllä 2018 Punahilkkan tiloista luovuttiin ja toimintaa on järjestetty muiden toimijoiden tiloissa. Samaan aikaan kävijämäärät ovat vähentyneet. Leikkipuiston siirryttyä väistötiloihin, myös heidän toimintaansa osallistuvien määrä oli vähentynyt Punahilkkan kävijöiden lailla.

Haastetta tulee olemaan osallistujamäärien suhteen ja tämä tullee jatkumaan seuraavat kaksi vuotta, kun alueen terveet tilat vähenevät. Uuden yhteisen toimitilan, Jakomäen Sydämen, rakentaminen pitäisi olla valmis loppuvuodesta 2020. Silloin sinne siirtyvät alakoulu, yläkoulu, kaksi päiväkotia, leikkipuisto, nuorisotalo ja järjestötoimijat. Siirtymävaihe on kaikille alueen toimijoille haasteellinen.

Perhekahvilatoiminta

Perhekahvilatoimintaa oli kevätkaudella 2018 kolme kertaa viikossa. Aamupäivällä, tiistaisin ja keskiviikkoisin, kokoontuvat perhekahvilat oli tarkoitettu kaikille lähiseudun lapsiperheille, jolloin toiminta tavoittaa etenkin sellaiset lapsiperheet, jotka eivät ole Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksen asiakaita. Torstai-iltaisin kokoontuu yhden vanhemman perheiden iltakahvila, jonne myös työssä käyvien on mahdollista ehtiä.

Syksyllä tiistain perhekerho siirtyi syksyllä samassa osoitteessa sijaitsevan Jakomäen Nuorisotalon tiloihin ja torstain perhekahvila Leikkipuisto Jakomäen väistötiloihin. Keskiviikon

Perhepaikka Punahilkka 2018

Aikuisten käyntikertoja oli perhekahviloissa yhteensä **295** (807) ja lasten **430** (984). Muissa toiminnoissa aikuisten käyntikertoja oli **570** (1 236) ja lasten **379** (784).

(suluissa vuoden 2017 luvut)

"Punahilkassa on myös ihan mahtava porukka."

Kysely toimintaan osallistuneille 1/2018

perhekahvilasta luovuttiin, koska sille ei löytynyt alueelta toimitilaa.

Perhekahvilatoimintaa on Punahilkassa järjestetty jo 25 vuoden ajan ja sen kunniaksi järjestettiin keväällä lettukestit. Paikalla oli noin 60 lasta vanhempineen.

Tiistain perhekerhon toiminta on tarkoitettu alueen kaikille lapsiperheille. Perhekerhossa oli toiminnallinen hetki, mihin vanhemmat ja lapset osallistuivat yhdessä. Toimintatuokioissa oli laululeikkihetkiä, askartelua, leipomista, liikuntaa koulun isossa salissa ja retkiä. Perheet osallistuivat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Keskiviikon avoin perhekahvila pidettiin keväällä kaikille alueen lapsiperheille. Vanhemmat ja lapset saivat vapaan yhdessäolon merkeissä vertaistukea, leikkiseuraa, keskustelua apua ja tukea.

Torstain yhden vanhemman perheiden perhekahvilassa oli vapaata yhdessä oloa ja toiminnallisia hetkiä kävijöiden toiveiden mukaan. Kahvilassa vaihdettiin kuulumisia ja keskusteltiin arjesta, jaksamisesta ja elämästä yhden vanhemman perheen näkökulmasta. Kahvilaa on pidetty iltaisin, koska monet kävijät ovat päivisin töissä tai opiskelemassa.

Punahilkkan ryhmät

Punahilkassa kokoontui kevään aikana kolme joogaryhmää kertaa viikossa vapaaehtoisen ohjaamana ja vatsatanssiryhmä kerran viikossa. Joogaa ja vatsatanssia ohjasi keväällä kaksi jakomäkeläistä vapaaehtoista. Syksyllä aiemmin kokoontuneille jooga-, vatsatanssiryhmien ja somaliäitien ryhmille ei löydetty uusia tiloja. Tämä vaikutti oleellisesti syksyn kävijämääriin.

Punahilkkan retket ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Keväällä Punahilkassa järjestettiin Lähiöpuutarhatakkoot yhteistyössä nuorisotalon, leikkipuiston, kirjaston ja seurakunnan kanssa. Keväällä oli Koko Jakis Laulaa -tapahtuma yhteistyössä leikkipuiston ja seurakunnan kanssa. Punahilkassa toteutettiin kaksi kertaa vuoden aikana leikkipuiston Mediapaja lapsille. Koulun ja nuorisotalon yhteinen poikaryhmä kokoontui Punahilkkan tiloissa yhteensä 15 kertaa.

Lion's club Malmittaret tarjosi Punahilkkan perheille retken Korkeasaareen, johon osallistui 16 perhettä. Malmittaret järjesti myös *Auta lasta – Auta perhettä* -keräyksen, jonka kohteena olivat Jakomäen perheet. Perheet saivat lahjoitukseksi ruoka- ja hygieniatarvikkeita. Lahjoituksia sai 25 pienituloista perhettä.

Jakomäen paikallisten toimijoiden yhteistyönä järjestämään perinteiseen Joulumaa-tapahtumaan osallistui 250 henkeä. Tapahtuma on alueella tuttu jo kolmen vuoden ajalta. Ta-

pahtumassa perheet saivat onnistuneita yhdessä tekemisen, askartelemisen, laulamisen ja osallistumisen kokemuksia.

Toiminnan vaikutukset

Kuten monissa tutkimuksissa tällä hetkellä tuodaan esiin, on lapsiperheköyhyys lisääntynyt. Tämä näkyy myös Koillis-Helsingissä. Alueella on yhä enemmän köyhiä perheitä ja tämä koskee yhden vanhemman perheitä, maahanmuuttaja-taustaisia perheitä kuin myös ydinperheitä. Nämä moninaiset tilanteet näkyvät myös Perhepaikka Punahilkkan toiminnassa. Toiminnassa panostettiin perheiden verkostoitumiseen ja oman elämäntilanteen kohentamiseen. Perheet saivat apua perhetilanteisiinsa ja heitä ohjattiin muiden palveluiden pariin. Monissa muissakin käytännön kysymyksissä opastettiin ja autettiin. Perheet pitivät niin ohjaajalta kuin vertaisilta saamaansa tukea ja keskusteluapua tärkeänä. Vanhemmat pitivät tärkeänä, sitä että on olemassa matalan kynnyksen paikka, missä pääsee juttelemaan elämään liittyvistä kysymyksistä.

Tavoitteet saavutettiin enimmäkseen hyvin. Perheet, niin lapset kuin aikuiset, löysivät uusia ystäviä ja kavereita, verkostoituivat muiden kävijäperheiden kanssa, perustivat yhteisiä lastenhoitorinkejä sekä vaihtoivat kokemuksia muiden samassa tilanteessa olevien perheiden kanssa ja saivat vertaistukea omiin tilanteisiinsa. Punahilkkan ohjaaja tuki tarvittaessa perheitä ja auttoi heitä löytämään oikeanlaisia palveluita. Ohjaaja yhdisti myös samassa tilanteessa olevia perheitä saamaan vertaistukea toisiltaan ja huolehti siitä, että lapsen etu toteutuu mahdollisimman hyvin.

Toiminnan myötä lapset, jotka eivät ole varhaiskasvatuksen piirissä, saavat kokemuksia ryhmässä toimimisesta. Samalla heidän taitonsa lisääntyvät ja vanhemmat saavat vinkkejä kotona askarteluun, leipomiseen, liikunnallisiin harjoituksiin ja muuhun toimintaan mikä kehittää lapsen taitoja ja kouluvalmiutta. Tämä on erityisen tärkeää monilapsissa perheissä, joissa ei välttämättä ole aikaa ja resursseja järjestää lapsille tavoitteellisia toimintatuokioita. Toiminnan avulla lapset ja vanhemmat saavat yhteisiä onnistumiskokemuksia.

Punahilkassa kannustetaan osallistujia myös hyödyntämään tiloja ja ohjaamaan itsenäisesti muille avoimia harrasteryhmiä sekä vertaistoimintaa.

Osoituksena Punahilkkan yhteistyön tuloksista Kaupungin teatterin Hilkat ja hukat -teatteriryhmän kanssa, on Hilkat ja hukat -yhdistyksen perustaminen syksyllä 2018. Ryhmä suunnittelee myös lasten Pikkuhukat-teatteriryhmän perustamista.

Tenavatupatoiminta

Tenavatupatoiminta antaa vanhemmalle mahdollisuuden osallistua yhdistyksen järjestämiin aikuisten ryhmiin sekä vaikuttamis- ja yhdistystoimintaan. Erityisen tärkeä Tenavatupa on niille perheille, joilta puuttuvat sosiaaliset tukiverkostot. Maksuton Tenavatupatoiminta luo edellytykset myös pienituloisten perheiden osallistumisen toimintaan.

Lasten toiminta on ammattimaista lasten toiminnan ohjaamista aikuisille järjestetyn toiminnan aikana. Pienimmille lapsille Tenavatupa tarjoaa turvallisen hoidon aikuisten toiminnan ajaksi.

Tenavatupatoimintaa järjestettiin tarvittaessa kaiken Pienperheyhdistyksen toiminnan yhteydessä, kaikissa yhdistyksen toimipisteissä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetun toiminnan yhteydessä.

Tavoitteena vanhemman jaksaminen ja osallisuus

Tenavatupatoiminta 2018

Toiminnanaikaista lastenhoitoa järjestettiin **174** (173) kertaa ja käyntikertoja oli **1340** (1345). **174** (199) eri lasta oli vuoden aikana hoidossa.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

Job'd yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa

Pienperheyhdistys teki Job'd-yhteistyötä vuonna 2018 Helsingin kaupungin kanssa. Job'd on Helsingin kaupungin ja Me-säätiön kehittämä toimintamalli, jonka kautta nuoret saavat arvokasta työkokemusta. Job'd-keikkatyö auttaa nuoria saamaan ensimmäisiä työkokemuksia, uutta osaamista, verkostoja sekä palkkaa. Tämä auttaa myös jatkotyöllistymisessä. Yhteiskunnallisesti tärkeä työ antaa työlle merkitystä lisäten myös nuoren työmotivaatiota.

Nuorille tarjottiin työtä Job'd-yhteistyön puitteissa 175 työvuoraa, yhteensä 480 tuntia. Nuoria oli vuoden aikana yhteensä 65 ja he olivat Pienperheyhdistyksen työntekijöiden apuna lastenhoitotehtävissä tai tapahtumien järjestelyissä. He eivät olleet vastuussa työstä, vaan ylimääräisenä apuna saamassa työkokemuksia. Etenkin työkokemusta vailla olevat maahanmuuttajataustaiset nuoret saivat tätä kautta ensimmäisiä työkokemuksia. Yhteistyön kautta Pienperheyhdistys on palkannut muutamia lastenhoitajia myös vakituisempiin tehtäviin lastenhoitajina.

Vapaaehtoistoiminta

Pienperheyhdistyksessä on tarjolla monenlaista vapaaehtoistoimintaa. Tehtäviä on tarjolla kaikenikäisille ja erilaisissa elämänvaiheissa oleville ihmisille. Vapaaehtoisia on mukana monenlaisissa vertaisryhmissä, ryhmänohjaajina, koulutusten vetäjinä ja leireillä. Suurimman vapaaehtoistoimijajoukon muodostavat mieskaveri- ja mummitoiminnassa mukana olevat henkilöt. Molempien ryhmien vapaaehtoiset käyvät lävitse koulutuksen ja henkilökohtaisen haastattelun. Kolmatta vuotta jatkuu lisäksi *Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä* -hanke, jossa koulutetaan vapaaehtoisia aikuisia eroperheiden lasten tueksi.

Vapaaehtoistoiminta tuottaa monipuolista hyvinvointia. Se laajentaa mukana olevien henkilöiden verkostoja, ja antaa mahdollisuuden saada mielekästä sisältöä elämään. Vapaaehtoisista huolehtiminen on Pienperheyhdistyksessä tärkeää. Vapaaehtoisille tarjotaan toiminnan tueksi työnohjausta, koulutusta ja tarvittaessa henkilökohtaista ohjausta. Yhteisiä retkiä, tapahtumia ja juhlia järjestetään useita kertoja vuodessa.

Vapaaehtoistoiminta 2018

Pienperheyhdistyksessä toimi yhteensä **312** (295) vapaaehtoista, joista aktiivisia oli **277**. Vapaaehtoisten työpanos oli yhteensä **2692,5** (3 090,5) työpäivää.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

Mieskaveritoiminta

Pienperheyhdistyksen Mieskaveritoiminta on vapaaehtoistoiminnan muoto, jonka tehtävänä on tarjota turvallinen suhde aikuisen mieheen lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isään tai muihin aikuisiin miehiin.

Mieskaveria hakevat perheet ovat pääosin eroperheitä. Mukana on myös leskiä, yksin lapsen adoptoineita äitejä ja luovutetuista sukusoluista alkunsa saaneita lapsia. Lisäksi mukana on myös muutamia muita lasten naispuolisia huoltajia, yleensä isoäitejä.

Pienperheyhdistyksen Mieskaveritoiminta aloitettiin yksin lastaan kasvattavien äitien aloitteesta vuonna 1992. Mieskaverit on Pienperheyhdistyksen rekisteröimä tavaramerkki.

Pienperheyhdistyksen vapaaehtoisina mieskavereina toimii vuoden 2018 lopussa 137 miestä pääkaupunkiseudulla ja lähikunnissa. Pikkukavereita oli toiminnassa mukana 118 ja perheitä 131. Samassa perheessä voi olla vain yksi mieskaveri.

Mieskaveritoiminta ei ole tukihenkilötoimintaa. Erityistä tukea tarvitseva lapsi voi hakea itselleen mieskaverin, mutta

tuki pitää olla järjestetty toista kautta. Myös lastensuojelun asiakasperhe voi hakea kaveria, mutta ei akuutin tilanteen keskellä.

Mieskaveritoimintaa koordinoi Uudellamaalla yksi työntekijä, joka vastaa vapaaehtoisten ja äitien koulutuksesta, mieskavereiden ja lasten tapahtumien ja retkien koordinoinnista, sekä yhteydenpidosta mieskavereihin, pikkukavereiden perheisiin, yhteistyökumppaneihin ja tiedotusvälineisiin. Lisäksi hän tarjoaa tietoa, täydennyskoulutusta ja tukea haastaviin tilanteisiin.

Toiminta

Vuoden 2018 aikana järjestettiin viisi mieskaverikurssia. Tavoitteena oli saada mukaan 25 uutta vapaaehtoista. Vuoden aikana koulutettiin yhteensä 23 miestä, joista kaikki lähtivät mukaan toimintaan. Kurssin keskeytti kaksi miestä. Vuoden aikana 15 lasta sai mieskaverin.

Mieskaveria lapselleen hakevat äidit perehdytettiin aiemmin toimintaan ryhmäinfoissa. Vuonna 2018 ryhmäinfoista luovuttiin ja äideille ruvettiin järjestämään henkilökohtaisia haastatteluja.

Vuoden 2018 aikana mieskavereille järjestettiin kaksi työn-ohjauksellista vertaistapaamista, joihin osallistui yhteensä 14 miestä. Mieskavereilla oli lisäksi mahdollisuus yksilötukeen ja -ohjaukseen.

Mieskavereiden ja lasten yhteisiä tapahtumia järjestettiin vuonna 2018 yhdeksän. Nämä olivat pääosin yhteistyö-tapahtumia Helsingin Jokereitten kanssa. Lisäksi järjestimme kesäpäivät Pajulahdessa sekä jouluglögit ja museoretken yhdessä Mummilan kanssa. Tapahtumiin osallistui aikuisia 119 ja lapsia 90.

"Upean viikonlopun järjestitte muksuille ja meille ukoille, kiitos, kiitos. Juuri Sinulle ja tiimillesi suurkiitos kuuluu, tehän kaiken järjestitte ja junailitte, muksut ja mieskaverit tulivat ikään kuin valmiiseen viikonlopun viettoon. Ja, voin sanoa, kaikilla oli kivaa!! Sinä ja porukka ympärilläsi teette kyllä arvoista työtä, arvostan todella, toivon voimia ja jaksamista. Ja hyvää alkanutta kesää. Terveisin Epi"

Mieskaveritoiminnan tavoitteet

Päätavoitteena on tarjota lapselle turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään.

- ◆ Lisätä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja
- ◆ Lisätä yksin lastaan kasvattavan äidin jaksamista perheen verkostoa laajentamalla
- ◆ Tarjota mielekästä vapaaehtoistoimintaa ja mahdollistaa mieskavereiden yhteisöllisyyttä
- ◆ Kannustaa toiminnassa mukana olevia äitejä ja miehiä lisäämään tietoa sekä osallistumaan julkiseen keskusteluun lasten kehitystä tukevien roolimallien merkityksestä

Mieskaverit olivat esittelemässä toimintaa Porin Suomi Areenassa Monimuotoisten perheiden kanssa. Mieskaverina toimimisen lisäksi mieskaverit toimivat aktiivisesti kokemusi-antuntijoina uusille kurssilaisille sekä olivat mukana esittelemässä toimintaa mediallyhti- ja televisiojutuissa.

Kaveruudelle ei anneta mieskaveritoiminnassa aikarajaa, joskus ystävyys kestää aikuisuuteen saakka, kuten Aapeella ja Eelillä, jotka aloittivat kaveruuden jo toistakymmentä vuotta sitten.

"Eelin ja minun kaveruudelle on käynyt kuten pitääkin tässä vaiheessa: pidämme harvaksen yhteyttä, puhelimella ja tekstiviesteillä. Eeli menee itsenäisenä nuorena ja lapsuudesta saadulla voimalla aikuisuuteen. Viime puhelinkeskustelun aikana Eeli halusi tulla veljentyttöni (kummityttöni, tuntevat toisensa) jo-juhliin pohjoiseen Suomeen. Samalla hänellä on Kajaanissa tuttuja ihmisten kitarasoitto-juttuja. Sovimme, että kun ajankohta lähenee, niin ilmeisesti teemme yhteisen matkan. Niin ja olemme menossa syömään jälleen lähiaikoina."

Tiedotus ja yhteistyö

Sosiaalisen median näkyvyyttä vahvistettiin yhä ja se oli samalla myös pääasiallinen markkinointikanava.

Keskeisimpinä kumppaneina vuonna 2018 olivat Turun, Kuopion ja Oulun mieskaveritoimintaa järjestävät Monipalvelukeskus Tsemppi ry, Kuopion Ensikotiyhdistys ry, Oulun ensi- ja turvakoti ry, Lahden Ensi- ja turvakoti ry sekä Tampereen Ensi- ja turvakoti ry.

Vantaalainen poliisi Tuomas Pelkonen järjesti elokuussa hyväntekeväisyystempauksen, jossa hän keräsi rahaa Mieskavereille ja sairaalakloveneille. Tapaus sai paljon myönteistä huomiota lehdistössä.

Kiitos yhteistyöstä myös Ragnar Ekbergin säätiölle, Efimalle ja Helsinki City West rotary-klubille, jotka ovat monen vuoden ajan tukeneet mieskaveritoimintaa Uudellamaalla.

Toiminnan vaikutukset

Syksyllä 2018 lähetettiin sähköpostitse mieskavereille ja äideille kysely mieskaveritoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta.

Pääkaupunkiseudun Mieskaveritoiminta 2018

Toiminnassa oli mukana **158** (158) vapaaehtoista miestä, **118** (138) lasta ja **131** (129) perhettä.

Mieskavereiden ja lasten yhteisille retkille ja tapahtumiin osallistui yhteensä **90** (118) lasta ja **119** (143) aikuista.

Vapaaehtoiset mieskaverit antoivat vuoden aikana aikaansa pikkukavereille **12 330** (14 220) tuntia.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

"Mieskaveri on todella tärkeä, paras ystävä, varsinkin kun hyviä kavereita ei muuten ole. Poika odottaa tapaamisia ja kyselee, koska tapaaminen on ja ikävi. Käyvät usein uimassa, pyöräilemässä, pelaamassa jalkapalloa tai rakentelevat kotona juttuja, mihin äidillä ei ole aikaa tai osaamista."

Kyselyyn vastasi 46 mieskaveria eli vähän alle puolet Uudenmaan mieskavereista. Äideiltä saatiin kyselyyn 37 vastausta, joka oli reilusti enemmän kuin edellisenä vuonna.

"Meillä mieskaveritoiminta on ylittänyt kaikki odotukset, kaikki on supersujuvaa ja jos tulee ajatuksia, kysymyksiä, palautetta kaikki vaihdetaan avoimesti ja hyvässä hengessä."

Äideiltä kerätyn palautteen perusteella tiedetään, että äidit kokevat saaneensa tukea arkeensa lapsen mieskaverin myötä. Äideistä 47 % kokee tapaamisia olevan riittävästi. Kaverisuhde antaa samalla myös äideille mahdollisuuden omaan aikaan ja vahvistumiseen arjessa. Äideistä 83 % kokee saavansa hyvää mieltä kaverisuhteesta.

"Odottaa kovasti tapaamisia. On aina iloinen tapaamisten jälkeen. On nyt muutaman kerran jo uskaltanut 'möksähtää' aikuiskaverille, mutta tilanteet aina selvitetty jälkikäteen. Tuonut paljon iloa lapsen elämään ja yhä-äidille hetken vapaata. Tuonut positiivista aikuismallia pojan elämään, ihminen / mies, jonka kanssa sovitut asiat pitää."

Mieskaveritoiminta on vaikuttavaa. Mieskaveri-pikkukaveri-suhteiden lisäksi syntyy myös muita ihmissuhteita, kun mieskaverit tutustuvat toisiinsa ja pikkukavereiden perheisiin. Pikkukaveritkin saavat uusia kavereita toisista pikkukavereista.

"Poikani odottaa kovasti tapaamisia. Tykkäävät ulkoilla paljon, kesällä olivat rannalla, kiipeilivät ja leikkivät kallioilla, toisinaan ovat leikkipuistoissa. Talvella pulkkailivat paljon. Mieskaverista on tullut pojalleni tärkeä aikuinen. Kutsumme mieskaveria kummisedäksi."

Äitien infoissa saatu tieto perheen tilanteesta ja lapsesta täydentää varsinaista hakemusta hyvin ja näin prosessi antaa hyvät valmiudet löytää sopiva pikkukaveri kullekin mieskaverille.

Mieskaveritoiminnan ohjaaja tutustuu miehiin kurssin aikana niin ryhmässä, kuin henkilökohtaisessa haastattelussa. Haasteellisissa tilanteissa mieskaveritoiminnan ohjaaja on käytettävissä keskusteluapuun. Myös vertaistuelliset saunailat ja täydennyskoulutukset koettiin tarpeellisiksi.

Mieskaverit arvostavat hyvän tekemistä

Mieskaverit ovat heterogeeninen joukko erilaisissa elämäntilanteissa olevia miehiä, joita yhdistää halua auttaa ja saada sisältöä elämään. Mukana on eri-ikäisiä miehiä. Mieskaverit löytävät mukaan toimintaan pääasiassa lehtiartikkelien ja sosiaalisen median kautta. Mieskaveriksi sopivat kaikenlaiset

miehet, jotka haluavat olla mukana tärkeässä vapaaehtoistoiminnassa mahdollistamassa lapsille tärkeitä ihmissuhteita.

Mieskaveriksi pääsee osallistumalla mieskaverikurssille, jossa tavataan 3–4 kertaa (13–16 tuntia) riippuen ryhmän koosta. Lisäksi kurssilaisen pitää osallistua henkilökohtaiseen haastatteluun ja antaa lupa rikostaustaotteen tilaamiseen. Kurssin päätyttyä mieskaveriohjaaja tekee arviointinsa perusteella päätöksen, onko osallistuja sopiva mieskaveritoimintaan. Liki kaikki osallistujat aloittavat mukana mieskaveritoiminnassa.

Mieskaveri sopii lapsen äidin kanssa kaveruuden yksityiskohdista ensimmäisessä tapaamisessa. Suhde perustuu ennen kaikkea luottamukseen, jossa toimivalla vuorovaikutuksella on iso rooli. Mieskaverit tapaavat lasta keskimäärin 2–3 kertaa kuukaudessa (44 %). Miehistä suurin osa on tyytyväinen yhteistyöhön äidin kanssa (4,3/5). Mahdollisissa haasteellisissa tilanteissa mieskaveriohjaaja toimii apuna.

Mieskaveritoimintaa on ollut 26 vuoden ajan Uudellamaalla. Tilastokeskus tiedotti 5.12.2018, että 89 prosenttia alle kolmevuotiaista lapsista asuu kahden vanhemman perheessä. Kymmenessä vuodessa osuus on pienentynyt kahdella prosenttiyksiköllä. Yhden vanhemman perheissä asuvien lasten osuus on puolestaan kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä. Alle vuoden ikäisistä vauvoista 91 prosenttia asuu kahden vanhemman kanssa, yhdeksän prosenttia vain äitinsä kanssa. Perheiden monimuotoisuus vahvistuu kaiken aikaa, yhden vanhemman perheistä suurin osa on äidin ja lasten muodostamia. (Tilastokeskus: Perheet 2017) Mieskaveritoiminnalle on tilausta tulevienkin vuosien aikana.

"Hänelle se on selvästikin tärkeää ja arvokasta. "Tämä on kaikista paras päivä", hän sanoi viimeksi metsäretkellä. Mutta toisaalta näemme liian harvoin ja häntä usein jännittää kovasti tapaamisen aluksi."

100 % Uudenmaan mieskaveritoiminnassa mukana olevista miehistä suosittelee toimintaa!

Mieskaveritoiminnan valtakunnallinen koordinointi

Pienperheyhdistys on ylläpitänyt Mieskaveritoimintaa pääkaupunkiseudulla jo 25 vuotta. Valtakunnallisesti toiminnassa on mukana 274 mieskaveria. Yhdistys on laatinut toiminnalle laatukriteerit ja rekisteröinyt Mieskaverit®-tavaramerkin.

Pikkukaveria ei jätetä -projekti (2012–2017) osoitti, että pääkaupunkiseudulla alkanut mieskaveritoiminta on siirtänyt osaksi projektissa mukana olleiden kolmen yhteistyötahon ja kolmen myöhemmin mukaan tulleen kumppanijärjestön vapaaehtoistoimintaa. Pienperheyhdistys on sitoutunut koordinoimaan ja valvomaan Mieskaverit-toiminnan toteutumista kumppanijärjestöissään.

Pikkukaveria ei jätetä -projektin aikana kehitettiin toimintaa eri paikkakunnilla, luotiin yhteistyösuhteita ja paikallisia rakenteita ja perinteitä. Ohjaajien yhteistyöverkostossa luotiin rakenteet keskinäiselle tuelle ja toiminnan turvallisuuden ja tasaisen laadun varmistamiseksi eri paikkakunnilla. Hankkeen aikana luotiin arvioinnin malli, jolla ylläpidetään tasaista, laadukasta toimintaa. Taustayhteisöjen sitoutumista pidetään yllä yhteisellä toiminnalla ja säännöllisellä yhteydenpidolla.

Pienperheyhdistyksessä valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinoimisen resurssina on puolipäiväinen työpanos, jota toteutetaan kansalaistoiminnan koordinaattorin ja viestintäkoordinaattorin yhteistyöllä. Valtakunnallisen ohjaajien verkoston koordinointi on edelleen tärkein valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinaattorin tehtävistä.

Toiminta vuonna 2018

Pikkukaveria ei jätetä -projekti päättyi vuoden 2017 lopussa. Vuoden 2018 aikana kirjoitettiin loppuraportti, jossa arvioidut asiat vahvistivat käsitystä valtakunnallisen koordinoimisen ja valtakunnallisen yhteistyöverkoston tärkeydestä. Tammikuussa mieskaveritoiminnan ohjaajat tapasivat perinteisessä työkokouksessa. Kokouksessa arvioitiin edellisen vuoden toimintaa ja suunniteltiin vuotta 2018. Mieskaveriohjaajien kuukausittaisissa videokokouksissa ohjaajat jakoivat kokemuksiaan ja yhdessä kehitettiin ja arvioitiin toimintaa.

Vuoden aikana toteutettiin kaikissa mieskaveritoimintaa järjestävissä järjestöissä ns. kumppanuustapaamiset. Pienperheyhdistyksen edustajat tapasivat kumppanijärjestön toiminnanjohtajan, työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja vapaaehtoisia. Keskusteluissa paneuduttiin mieskaveritoimintaan osana yhdistyksen muuta toimintaa, syvennettiin kumppaneiden tietämystä mieskaveritoiminnasta sekä etsittiin ratkaisuja paikkakuntakohtaisiin haasteisiin.

Tavoitteena sitoutuneet Mieskaveritoiminnan järjestäjät ja laadukas toiminta eri paikkakunnilla.

Vuoden aikana pidettiin 19 mieskaverikurssia, joissa koulutettiin 70 uutta vapaaehtoista. Lähes 300 lapsella on mieskaveri. Kaikkien paikkakuntien ohjaajien yhteistyöllä toteutettiin kesällä perinteiset mieskaveripäivät Nastolassa. Päiviin osallistui lähes 70 henkilöä. Lokakuussa pidettiin ylimääräinen työkokous ja koulutuspäivä lasten turvallisuudesta. Kouluttajina olivat psykologit HUS Lasten ja nuorten oikeuspsykologiselta laitokselta.

Mieskavereille ja toiminnassa mukana olevien lasten äideille tehtiin neljättä kertaa kysely toiminnasta ja toiminnan merkityksestä. Kumppanijärjestöissä on käyty tarpeen mukaan auttamassa ja perehdyttämässä toimintaan. Mieskaveritoiminnan materiaalia ja ohjeita on uudistettu palautteen ja kokemusten pohjalta.

Mieskaveritoiminnan aloittamisesta Porissa sekä ruotsinkielisen toiminnan aloittamisesta käytiin keskusteluja vuoden aikana.

Toiminnan vaikutukset ja tulokset

Valtakunnallisen mieskaveritoiminnan tuloksena ovat kehittyvät ja yhä paremmin toimivat yhteistyöverkostot eri paik-

kakunnilla sekä yhtenäiset toimintatavat. Eri paikkakuntien mieskaveritoiminnan ohjaajat ovat sitoutuneet kuukausittaisiin videokokouksiin ja järjestöjen toiminnanjohtajat ovat sitoutuneet toiminnan ja työntekijän tukemiseen. Paikkakuntaکوhtaiset erot mieskavereiden kouluttamisessa ja tukemisessa sekä toiminnasta tiedottamisessa ovat pienentyneet. Ohjaajat ovat tukeutuneet toisiinsa haastavissa tilanteissa.

Toiminnalle on muotoutunut valtakunnallinen rakenne, joka on jo osoittanut toimivuutensa käytännön toiminnassa ja yhteistyössä. Tuloksena on syntynyt mieskaveri-lapsi -pareja Lahteen, Kuopioon, Ouluun, Tampereelle, Turkuun, Vaasaan ja Uudellemaalle. Monet näistä kaverisuhteista ovat pitkäaikaisia, jopa koko elämän mittaisia. Moni mieskaveri on kertonut merkityksestä, jota tuo kaveruus itseään nuoremman kanssa ja mahdollisuus seurata lapsen kasvua ja olla tärkeänä aikuisena nuorelle. Vapaaehtoiset, äidit ja lapset ovat tutustuneet toisiinsa, ystäväytyneet sekä saaneet uutta sisältöä ja merkitystä elämäänsä. Monet äidit ovat myös aktivoituneet paikkakuntansa järjestötoimintaan mieskaveritoiminnan myötä.

Kyselyn mukaan mieskavereille tärkeimmät asiat, mitä he toiminnasta saavat, ovat apuna oleminen, ilo osallistumisesta lapsen elämään sekä saatu elämänsisältö. Äideille tehdyn kyselyn vastausten mukaan mieskaveritoiminnan hakuprosessi on selkeä ja helppo, ja he ovat tyytyväisiä toimintaan sekä lapsensa ja vapaaehtoisen väliseen suhteeseen. Lähes 90 % heistä sanoi saavansa hyvää mieltä lapsen kaverisuhteesta. Äitien vastausten mukaan lapsi saa toiminnasta miehen mallia ja ennen kaikkea tärkeän uuden ihmissuhteen.

"Lapseni on sanonut, että mieskaveri on hyvää seuraa ja hänen seurassaan yrittää olla fiksummin, eikä hölmöillä."

Mummila

Pienperheyhdistyksen Mummila on kolmen sukupolven toimintaa lapsille, lapsiperheille ja isovanhemmille. Mummilassa koulutetaan vapaaehtoisia mummeja ja vaareja sekä järjestetään mielekkäitä ja monipuolisia vapaaehtoistoiminnan muotoja. Ensisijaisesti haetaan isovanhempia kummi-isovanhemmiksi, mutta tarjolla on myös muita lyhytkestoisempia ja vähemmän sitoutumista vaativia vapaaehtoistoiminnan muotoja kuten perhekahvilamummina /-vaarina toimiminen tai retkien, leirien ja tapahtumien ohjaaminen.

Isovanhemmille toiminta tarjoaa mahdollisuuden tehdä mielekäästä ja palkitsevaa vapaaehtoistyötä lasten hyväksi. Kaikessa toiminnassamme leikki, luovuus, ilo lapsuudesta, vanhemmuudesta ja isovanhemmuudesta ovat tärkeitä toimintaa ohjaavia tekijöitä.

Mummila-toimintaa koordinoi yksi työntekijä, joka vastaa vapaaehtoisten koulutuksesta, vapaaehtoistehtävien organisoimisesta, kummi-isovanhempaa hakevien perheiden perehdytyksestä, isovanhempien ja lasten tapahtumien järjestämisestä, yhteydenpidosta kummi-isovanhempiin ja kummilasten

"Kummimummilasten perheen kanssa olemme tänäkin päivänä tekemisissä, vaikka lapset jo täysi-ikäisiä. Upeeta!"

perheisiin. Lisäksi hän järjestää tapahtumia jäsenperheille yhdessä vapaaehtoisten isovanhempien kanssa.

Toiminta 2018

Mummila-toiminta vietti 15-vuotisjuhlaa vuonna 2018. Merkivuotta juhlistettiin synttäriluhilla Kulosaaren kartanolla.

Vapaaehtoiset toimivat vuoden aikana monissa vapaaehtois-toiminnan tehtävissä: kummi-isovanhempina, kahvilaisovanhempina perhekahvilassa, ryhmien ohjaajina, leiriohjaajina ja tapahtumajärjestäjinä. Lisäksi Mummila järjesti monenlaista ohjelmaa isovanhemmille kummilapsineen sekä vertaistapaamisia isovanhemmille.

Toiminnassa on mukana 88 isovanhempaa, joista 64 toimii aktiivisesti ja 24 isovanhempaa ei ole osallistunut toimintaan vuoden aikana. Syitä osallistumattomuuteen oli monia: kummisuhde on loppunut, he odottavat kummilasta, haluavat toimia tapahtumaisovanhempina, mutta eivät ole päässeet osallistumaan heille tarjottuihin tapahtumiin tai ovat tauolla terveydellisistä syistä.

Vapaaehtoisten koulutus

Vuonna 2018 isovanhempien vapaaehtoistoiminnan koulutus järjestettiin 3 kertaa. Koulutus kesti 3 tapaamiskertaa (10 h) ja lisäksi jokainen vapaaehtoiselle järjestettiin henkilökohdainen haastattelu. Vuoden aikana Mummila koulutti 14 uutta isovanhempaa. Kaikki koulutukseen osallistuneet tulivat mukaan toimintaan ja uusia kummisuhteita syntyi 5.

Kummi-isovanhemmat

Kummi-isovanhemmat tarjoavat lapsiperheille käytännön apua lapsenhoitoon ja kasvatukseen sekä perheelle yhden tärkeän ihmissuhteen lisää. Toiminnassa on mukana kaikenikäisiä lapsia. Kummi-isovanhemmat tapasivat lasta keskimäärin 1–4 kertaa kuukaudessa. Lapset ja isovanhemmat viettivät aikaa lapsen kotona tai isovanhemman luona. Yhdessä tehtiin tavallisia asioita: leikkimistä, ulkoilua, retkeilyä.

Mummila-toiminta on jatkunut jo viidentoista vuoden ajan,

Mummilan tavoitteet

- ◆ Lisätä sukupolvien välistä kanssakäymistä
- ◆ Käydä keskustelua ja etsiä käytäntöjä, miten sukupolvet voisivat toimia yhdessä ja auttaa toisiaan
- ◆ Tuoda esille kolmen polven vuorovaikutuksen merkityksellisyyttä
- ◆ Lisätä osallisuutta
- ◆ Tarjota mahdollisuus vaikuttaa ja tehdä epäkohtia näkyviksi

"Olen ollut pojan kummimummina siitä alkaen, kun hän oli 5-vuotias, ja nyt hän on jo ylioppilas ja opiskelija. On ollut antoisaa olla mukana hänen kasvussaan aikuiseksi. Erityisesti olin mukana koulunkäynnin viime vaiheissa, tuli välillä luokseni ja kertoi kaipaavansa "patistusta" tehtävissään. Itsenäistymisvaiheessaan myös majoitin häntä tilapäisesti, ja olen myös avustanut asuntoasioissa. Oli ilo osallistua sitten yo-juhlaan! Poika on jo "maailmalla", mutta vieläkin pelaa yhteys WhatsApp:in kautta. Yleensä hänelle kuuluu aina hyvää! Mutta vieläkin välillä yritän antaa elämisen ohjeita, ja välillä hän niitä kai arvostaakin. Olen onnekas, kun sain noin mukavan kummimummilapsen, mielestäni suhteemme on kehittynyt yhtä läheiseksi kuin biologisten isovanhempien kanssa yleensä on."

si. Vuoden aikana kaikkiin isovanhempiin oltiin yhteydessä puhelimitse tai kirjeitse. Osa kummisuhteista on päättynyt lasten kasvettua jo teini-ikään, mutta useat isovanhemmat ja kummilapset perheineen pitävät edelleen yhteyttä. Joissakin suhteissa kummi-isovanhempi on edelleen merkittävä tuki nuorelle aikuiselle.

Kahvila, leiri-, retki- ja tapahtumaisovanhemmat

Kahvila-, leiri-, retki- ja tapahtumaisovanhemmat toimivat mielenkiintonsa ja taitojensa mukaan apuohjaajina, retkien vetäjinä tai esimerkiksi keittiöapuna sekä auttavat näiden toimintojen suunnittelussa.

Vuonna 2018 Mummila järjesti 19 erilaista tapahtumaa perheille yhteistyössä vertaistoiminnan kanssa: mm. pikkulapsiperheiden tuttileirit, koululaisten kaupunkiseikkailuleirit, kalastusretket, keppihevoskerho, kekrijuhla ja tonttukoulu. Näissä kaikissa tapahtumissa isovanhemmilla oli mahdollisuus toimia vapaaehtoisina. Lisäksi viikoittain kokoontuvassa Pienperheyhdistyksen Soppakuppilassa toimi vapaaehtoinen vaari.

Tapahtumaisovanhempina toimi vuoden 2018 aikana yhteensä 18 vapaaehtoista. He tekivät vuoden aikana vapaaehtoistyötä yhteensä 6687 tuntia.

"Olen ollut mukana kaksi kertaa koululaisten kaupunkileirillä sekä pikkulasten Tuttileirillä. Koululaisten kaupunkileirillä nautin kovasti mukanaolosta. Vaikka minulla ei ollut omaa kummilasta, tunsin olevani tarpeellinen. Hieno kokemus. Tuttileiri taas toi mieleen pikkulapsivaiheen rankat ajat. Hienoa, että Pienperheyhdistys voi tarjota jotain näin ainutlaatuisia. Eläminen hetken paaperoiden kanssa oli ainutlaatuisia. Me mummit tarjosimme syliä, vaunujen työntelyä äidin ruokaillessa tai leikkimistä, jos äiti halusi, vaikka hetken osallistua äitien jumppahetkeen. Iloitsin jokaisesta lapsesta ja äideistä, joilla ei todellakaan ole helppoa. Sain enemmän, kuin pystyin antamaan."

Tapahtumamummin kommentti

"Olen ollut erittäin tyytyväinen toimintaan. Hommat toimineet hyvin henkilökunnan, äitien ja lasten kanssa, joiden kanssa olen pelannut lautapelejä, leikkinyt ja lukenut satuja. Tietysti viime vuoden kohokohta oli Aasinhoitokurssi. Aina lähtiessäni Mummilasta kotiin sydän hymyilee ja on pehmeänpörröinen olo!" Ilkka-vaari, vapaaehtoisena vaarina Soppakuppilassa ja tapahtumissa

Tapahtumat kummilapsille ja isovanhemmille

Isovanhemmille kummilapsineen järjestettiin vuoden aikana useita tapahtumia kuten kesäleiri, Aasinhoitokurssi, saariretkiä, Museoretki Amos Rexiin, Salainen metsä -draamaseikkailu, glögi-ilta. Yhdessä koetut elämykselliset tapahtumat syventävät lapsen ja isovanhemman suhdetta. Näissä tapahtumissa toiminnan ohjaaja saa myös tärkeää tietoa lapsen ja isovanhemman suhteen toimivuudesta. Monet Mummilan tapahtumat olivat avoimia muillekin: osa tapahtumista järjestettiin yhdessä Mieskaveritoiminnan kanssa, osa oli tarkoitettu kaikille Pienperheyhdistyksen lapsiperheille. Mummilan tapahtumat kokosivat yhteen ison joukon kaiken ikäisiä.

Kaikki Mummilan kyselyyn vastanneet pitivät kummi-isovanhempien ja lasten yhteisiä tapahtumia hyvin tärkeinä.

Työnohjaus, vertaistapaamiset ja kiitos

Kaikilla vapaaehtoisilla oli mahdollisuus henkilökohtaiseen työnohjaukseen sekä mahdollisuus osallistua ryhmätapaamiin. Isovanhempien omilla vertaistapaamisissa käytiin läpi kummi-suhteen kuulumisia, suunniteltiin tulevia tapahtumia, virkistäydettiin ja kiitettiin tehdystä vapaaehtoistyöstä. Vertaistapaamisia järjestettiin vuonna 2018 yhteensä 9 kpl ja niihin osallistui yhteensä 63 isovanhempaa.

Kaikki Mummila-kyselyyn vastanneet isovanhemmat pitivät Mummilan vapaaehtoisten keskinäisiä tapaamisia hyvin tärkeinä. Useat kertoivat olevansa tyytyväisiä Mummilan tarjoamiin tilaisuuksiin.

Vastanneista 85 % koki, että tukea ja yhteydenpitoa on riittävästi.

Teatteri Tuulahdus

Mummilassa toimii mummien ja vaarien oma teatteriryhmä Teatteri Tuulahdus. Teatteri Tuulahdus on aktiivinen ylisukupolvisen toiminnan edistäjä ja toiminnallaan se tuo iloa lapsille sekä tekee Mummila-toimintaa tunnetuksi. Teatteri Tuulahduksen vapaaehtoiset toimivat vuonna 2018 järjestäjinä, leikkittäjinä ja esiintyjinä monissa yhdistyksen tapahtumissa ja juhlissa.

Pienperheyhdistyksen omien tapahtumien lisäksi Teatteri Tuulahdus esiintyi lapsille Oulunkylän kirjastossa, Rudolfin leikki-puistossa sekä Sipoon Nikkilässä sosiaalitoimen järjestämässä lasten joulujuhlissa. Lisäksi Teatteri Tuulahdus esiintyi Kampin palvelukeskuksessa *Elämäntaidot esiin* -seminaarissa sekä Alppilan seurakunnan päiväkansan tapahtumassa. Yhteensä Teatteri Tuulahduksella oli vuonna 2018 seitsemän esiintymistä ja niillä tavoitettiin arviolta 310 katsojaa.

Tiedotus ja yhteistyö

Mummila tekee yhteistyötä Pienperheyhdistyksen muiden vapaaehtoistoimijoiden ja erityisesti Mieskaveritoiminnan kanssa. Yhdessä mieskavereiden kanssa järjestettiin glögi-ilta ja museoretki. Tiedottamisyhteistyötä tehdään niin yhdistyksen sisällä kuin laajemmin muiden toimijoiden kanssa.

Yhteistyössä Pienperheyhdistyksen vertaistoiminnan kanssa Mummila järjestää leirejä ja tapahtumia perheille, joissa isovanhemmat toimivat vapaaehtoisina.

Yhteistyötä Sininauhaliiton Vihreä Veräjä -hankkeen kanssa jatkettiin. Hankkeen tarkoituksena on tarjota luontotoimintaa heikossa asemassa oleville perheille. Yhdessä Vihreän Veräjän kanssa Mummila järjesti monenlaista toimintaa Skatan tilalla Uutelassa: 2 kalastusretkeä, aasinhoitokurssi, keppihevoserho, koululaisten syyslomaleirin retkipäivä, kekrijuhla, Salainen metsä -draamaseikkailu. 100 % Mummilan Skatan tilan tapahtumiin osallistuneista vastasi kyselyyn kokevansa, että luontotoiminnalla on positiivisia vaikutuksia perheen hyvinvointiin.

"Yhdessä oloa ja samanhenkistä seuraa. Positiivisia kokemuksia yhdessä lapsen kanssa, varsinkin kun elämäntilanne on haastava."

Mummila 2018

Toiminnassa oli mukana **88** (88) isovanhempaa, **49** (59) kummi-isovanhempaa, **52** (72) lasta, joilla on kummi-isovanhempi ja **48** (60) perhettä, joissa on kummi-isovanhempi.

Mummilan omille retkille ja tapahtumiin osallistui

133 (135) eri lasta ja **128** (161) aikuista.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

"Lapset olivat ihan innoissaan kaikesta jännästä reitin varrella. Tarjoilutkin olivat oikein maukkaat. En tiedä, mikä oli yksittäinen paras juttu, kokonaisuus oli niin onnistunut." Palaute Kekrijuhlasta

Vapaaehtoiset isovanhemmat ovat osallistuneet Mummila-toiminnasta tiedottamiseen ja uusien vapaaehtoisten rekrytointiin. Vuonna 2018 Mummila esitteli toimintaansa Oulunkylän kirjastossa, Espoossa Ison Omenan palvelutorilla, Alppilan seurakunnan Päiväkansa-tapahtumassa sekä Kampin palvelukeskuksen Elämäntaidot esiin -seminaarissa. He tiedottivat Mummilan toiminnasta aktiivisesti myös omilla harrastusryhmissään, eläkeläisjärjestöissä ja ystäväpiirissään.

Mummilan koulutuksista ilmoitettiin *Kirkko- ja kaupunki* -lehdessä. Toiminnasta tiedotettiin myös kotisivuillamme sekä Facebookissa, Länsiväylä-lehdessä ja vapaaehtoistoiminnan sivustoilla. Mummilan vapaaehtoisista tehtiin vuoden aikana yksi lehtiartikkeli ja yksi radiohaastattelu.

Toiminnan vaikutukset

Perheiltä saamamme palautteen mukaan kummi-isovanhempitoiminta on lisännyt perheiden hyvinvointia. Lapsi on saanut isovanhemmasta yhden tärkeän aikuiskontaktin lisää elämänsä. Myös monet vanhemmat ovat saaneet isovanhemmasta tukea ja ystävän itselleen.

Isovanhemmat kokevat tekevänsä merkityksellistä ja palkitsevaa vapaaehtoistyötä lasten hyväksi. He ovat saaneet toiminnasta sisältöä elämänsä ja perheestä sekä muista isovanhemmista tärkeän sosiaalisen verkoston.

"Toiminta sopii lapsirakkaalle ihmiselle, joka miettii, miten voisi olla hyödyksi, miten saisi sisältöä elämänsä ja kaverin loppuiksi."

Mummilan isovanhemmat ovat sitoutuneita toimintaan ja monet aktiivisimmista ovat olleet mukana jo vuosia, jotkut toiminnan alusta alkaen. Useat isovanhemmat ovat ottaneet toisen tai jopa kolmannen kummilapsen ensimmäisen/edellisen kasvattajaksi tai koululaisensa tai aikuisensa.

Kummi-suhteista on muodostunut merkittäviä ihmissuhteita ja aikuisiän kynnykselläkin isovanhempi voi olla merkittävä tuki nuorelle aikuiselle tai nuori voi olla tuki ja apu isovanhemmalle. Suhde voi kehittyä elinikäiseksi ystäväydeksi.

Isovanhempien ja lasten yhteiset tapaamiset sekä vapaaehtoisista ja heidän jaksamisestaan huolehtiminen on koettu tärkeäksi ja toimintaan sitouttavaksi. Yhdessä tekeminen ja tapaamiset luovat me-henkeä ja sitouttavat niin perheitä kuin isovanhempia toimintaan.

Isovanhemmille tehdyn kyselyn mukaan kaikki vastanneet kokivat lapsen kanssa vietetyn ajan virkistäväksi ja isovanhempien keskinäiset tapaamiset erittäin tärkeiksi.

"Olen toiminnassa vasta alussa, mutta toivon itselleni ilon hetkiä auttamisen kautta ja toivon voivani myös itse jakaa iloa, rohkeutta, ystävyyttä ja onnistumisen tunteita kaikille, joiden kanssa olen tekemisissä."

"Suhteemme on jatkunut kymmenen vuotta. Kummi-lapsi on parasta mitä elämässäni tällä hetkellä on!"

Lukioikäisen lapsen kummi-mummi

"Äidin mukaan lapset puhuvat meistä lämpimästi, tavatessa ja erotessa yleensä halataan. Lapset tapaavat meitä mielellään ja odottavat sitä. Vaikka lapsilla on ollut ikäkauteen liittyviä pelkoja, tulevat silti luoksemme yökylään. Tämä on mielestäni osoitus täydestä luottamuksesta. Olen tästä ylpeä ja koen tekeväni aidosti hyvää!"

"Mahtava yhdistys! Tähän toimintaan pitäisi panostaa enemmän. Myöhemmin lapsiin vaikuttaminen esim. sosiaalitoimen asiakkaina on vaikeaa. Tämä toiminta sen sijaan ehkäisee kaikenlaista syrjäytymistä ja vaikeuksien kaatumista lapsille."

Mummilan tapahtumat ovat saaneet paljon hyvää palautetta. Niistä pääsevät iloitsemaan nekin perheet, joilla ei ole omaa kummi-isovanhempaa. Kolmen polven välinen vuorovaikutus nähdään tärkeänä. Isovanhempien kanssa vietetyt tapahtumat ja juhlat ovat tärkeitä, koska omaa sukua ei ole ja siksi tällaiset perinteet puuttuvat tai ei ole voimavaroja järjestää juhlia oman perheen kesken. Yhteisöllisyys koetaan myös tärkeäksi.

"Mummilan tapahtumat on olleet meille sellaisia elämyksiä, mitä emme koskaan muualta saisi. Kalastusreissut ja keppari- ja aasinhoitokurssi esimerkiksi. On ollut ihana osallistua Mummilan tapahtumiin, ne eivät ole olleet elämyksiä vain lapselle, vaan myös minulle, ja ne ovat vahvistaneet minun ja lapsen välistä suhdetta. Olemme saaneet yhteisiä kokemuksia lapsen kanssa. Totaaliyksinhuoltajana oma jaksaminen on usein äärimajoilla, joten on ollut ihanaa osallistua Mummilan tapahtumiin ilman, että itse on pitänyt suunnitella ja järjestää mitään. Kiitos!"

Lähes kaikki toiminnassa mukana olevat tai olleet isovanhemmat suosittelevat toimintaa muillekin isovanhemmille.

"Minulle itselleni jäi varavaariajasta hyviä muistoja, sain tutustua tuon ikäisiin, kivoihin poikiin ja heidän elämänsä. Toivon että he ja myös äitinsä hyötyivät jotenkin tuosta ajasta. Voin lämpimästi suositella yhdistystänne ja toimintanne muillekin!"

Mummila-toiminnan kautta monet isovanhemmat ovat ystävystyneet ja he pitävät yhteyttä toisiinsa toiminnan ulkopuolellakin. Tällaisia suhteita on vaikea tilastoida tai niiden arvoa mitata.

"Olen saanut toiminnasta ihania ystäviä. Sairastuttuani ystävät Mummilasta ovat pitäneet yhteyttä puhelimitse kuukausittain ja usein he tulevat luokseni kylään ja tuovat kahvitkin mukanaan! Yritän aktiivisesti kuntouttaa itseäni, jotta pääsen taas mukaan Mummilan toimintaan! Mummilan ja mieskavereiden glögi-iltaan minut haettiin kotoa. Se oli huippujuttu!" Erkki-vaari

Kehittämistoiminta ja hankkeet

Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä 2017–2019

Vapaaehtoinen lapsen tukena -hanke toteutetaan STEA:n hankeavustuksen turvin ja se käynnistyi vuoden 2017 huh-tikuussa, kun toimintaa koordinoimaan palkattiin yksi koko-aikainen työntekijä. Hankkeen taustalla on Pienperheyhdis-tyksen 32 vuoden ajan tuottama tapaamispaikkapalvelu. Tapaamispaikan työntekijät havaitsivat, että eropalvelut ja eroneuvonta eivät tavoita asiakkaita. Etenkään lasten ero-palveluita, jonne asiakkaita olisi voinut ohjata, ei ole.

Helsingin kaupungin perheoikeudellisen asioiden päällikön, Katja Niemelän, mukaan lasten eropalveluiden kehittämi-selle on selkeä tarve. Hänen mukaansa lapset tarvitsivat aikuista kuulistajaa etenkin niissä tilanteissa, joissa vanhempien on vaikea huomioda lasta kriisiytyneen erotilanteen vuoksi. Erityisen tärkeää on puolueeton ja lapsilähtöinen kohtaami-nen, jossa lasta ei analysoida, haastatella, tutkita eikä se ole luonteeltaan terapiaa. Lapsen näkökulman nostaminen esiin on tärkeää, koska etenkin ero- ja huoltajuuksriitojen keskellä lapsen toiveet ja ajatukset jäivät helposti aikuisten riidan alle.

Projektin aikana valmennetaan 20 vapaaehtoista, puoluee-tonta ja riidan ulkopuolista vapaaehtoista aikuista, joilla on valmiudet toimia vanhempien ero- ja huoltoriidan keskellä elävien lasten tukihenkilöinä.

Tukihenkilöstä lapsi saa turvallisen ja luotettavan aikuisen. Hankkeen aikana luodaan vapaaehtoinen lasten eroautta-jana -valmennusmateriaali ja valmennusmalli, jonka avulla perhettä autetaan nykyisen sosiaalihuoltolain ja hallitusoh-jelman mukaisesti peruspalveluissa. Näin vältetään kalliiden erityispalveluiden käyttö.

Toiminta vuonna 2018

Vuonna 2017 hankkeessa valmennettiin kahdeksan tuki-henkilöä ja useat heistä odottivat vielä vuonna 2018 omaa tuettavaansa. Vuonna 2018 järjestettiin yhteensä kolme valmennuskurssia vapaaehtoisiksi tukihenkilöiksi haluaville. Kurseilta valmistui seitsemän vapaaehtoista tueksi eroperhei-den lapsille.

Hankekoordinaattori huolehtii vapaaehtoisten rekrytoinnista ja valmentamisesta sekä tukee heitä koko prosessin ajan. Hän pitää yhteyttä toiminnassa mukana oleviin vanhempiin ja viranomaisiin sekä valitsee lapselle sopivan tukihenkilön.

Perheiden ohjautuminen toimintaan oli vuoden 2017 tapaan erittäin hidasta. Helsingiläisiä eroperheitä, joissa vanhem-

piensa riittaisan eron keskellä elävällä lapsella on yhteys kumpaankin vanhempaansa, sai ohjata vain perheneuvola ja lapsiperheiden sosiaaliohjaus. He eivät onnistuneet ohjaa-maan riittävästi perheitä toiminnan piiriin. Perheiden ohjaus muutettiin STEA:n ja ohjausryhmän hyväksymänä keväällä 2018 niin, että myös järjestöjen toivottiin ohjaavan sopivia perheitä tai vanhempi itse sai hakea hankkeeseen. Tämä muutos auttoi kohderyhmän tavoittamisessa. Hankkeelle löytyi uusiksi yhteistyökumppaneiksi esimerkiksi vammaisjär-jestöt.

Eroperheissä, joissa on erityistarpeinen lapsi, voi terve sisarus jäädä vaille vanhempiensa huomiota ja tukea, jolloin lapsi hyötyy tukihenkilöstä. Helsingin kaupungin päällikötason kumppani on todennut, että viranomaiset eivät ole pystyneet hyödyntämään ketterää järjestötoimijaa. Työntekijät ovat vaihtuneet ja heille voi olla haaste pitää hanketta mie-lessään, kun hanke koskettaa vain pientä osaa kaupungin asiakasperheitä. Esiin on tullut myös perheitä, joissa toinen vanhempi ei aina anna lupaa hakea tukihenkilöä, koska hän pelkää oman asemansa tulevan uhatuksi tai sitä, että tukihen-kilö ei ole luotettava.

Hankkeeseen saatiin 11 uuden lapsen hakemukset vuon-na 2018. Koordinaattori haastatteli mahdollisuuksien mu-kaan perheen molemmat vanhemmat ja sai näin kattavan käsityksen siitä, millaiselle lapselle tukihenkilöä haetaan. Alkutapaamisiin osallistuivat vanhemmat tai ainakin toinen vanhempi, lapsi, koordinaattori ja vapaaehtoinen tukihenkilö. Osapuolet allekirjoittivat neljän–kuuden kuukauden mittaisen tukihenkilösopimuksen, jota voidaan jatkaa välitapaamisessa osapuolten toivomalla tavalla.

Vapaaehtoiset tukihenkilöt tapaavat lasta noin joka toinen viikko. Tapaamisten aikana lapsella on mahdollisuus puhua mieltä painavista asioista ja huolista turvalliselle, kodin ulko-puoliselle aikuiselle. Tapaamiset suunnitellaan lapsen mie-lenkiinnon ja tarpeiden mukaan toiminnallisiksi ja mukaviksi. Tukihenkilöt kuuntelevat, juttelevat ja harrastavat yhdessä lapsen kanssa.

Vuoden 2018 lopussa hankkeessa oli valmennettu yhteen-sä 15 tukihenkilöä ja saatu tukihenkilöhakemus 15 lapselle.

Vapaaehtoinen lapsen tukena -hankkeen tavoitteet

- ◆ Tukea lasta erotilanteessa, jossa vanhempien välillä on riitaa ja heidän yhteistyövanhemmuutensa ei toimi
- ◆ Tukihenkilö auttaa perheen muutostilanteessa lasta kriisin yli
- ◆ Vanhemmat tulevat tietoisiksi lapsen ajatuksista ja huolista eroon liittyen
- ◆ Kehittää lapsen eroauttamisen menetelmiä kolmannen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyönä

Vapaaehtoistyötä tehtiin noin 450 tuntia. Kuusi tukisuhdetta päättyi kestäen noin puoli vuotta ja kahdeksan tukisuhdetta oli voimassa vuoden 2018 lopussa, yhden alkutapaamisen siirryttyä tammikuulle 2019. Hankkeessa näkyy erojen koko kirjo. Kuudella lapsella yhteys toiseen vanhempaan on hauras tai tapaamiset sujuvat satunnaisesti. Yksi lapsi asuu vuorovii-koin äidin ja isän luona ja kaksi tukihenkilön saanutta lasta asuvat kodissa, jossa vanhemmat asuvat vuorotellen. Kuudella lapsella tapaamiset toisen vanhemman kanssa toimivat pää-sääntöisesti sopimuksen mukaisesti, noin kahden viikon välein. Pisin tukisuhde on kestänyt yli vuoden ajan.

Tukihenkilöille järjestettiin kaksi työhajauksellista vertais-tapaamista ja tarjottiin kiitokseksi kaksi päivällistä ja yksi virkistystilaisuus. Tukihenkilöt eivät jää yksin huoliensa kanssa, vaan heillä on mahdollisuus saada koordinaattorilta amma-tillista ohjausta ja tukea, keskusteluapua. Myös yksilö- ja pa-ritapaamiset ovat mahdollisia. Omalta valmennusryhmältään ja muilta tukihenkilöiltä vapaaehtoiset saavat tukea tukihen-kilönä toimimiseen sekä uusia kontakteja omaan elämäänsä.

Pienperheyhdistyksen yhteiset tavoitteet toteutuivat hank-keessa. Kaikille tukihenkilöä hakeneille on pystytty tarjo-amaan vapaaehtoisen tuki nopeasti. Kaikki valmennetut tukihenkilöt ovat naisia, joten ehdottomasti miespuolista tukihenkilöä toivovat on ohjattu hakemaan lapselle Mieskave-ria, Omakamua tai HelsinkiMission tukihenkilöä. Yhteiskunnas-samme vanhempien erot eivät ole vähentyneet ja hankkeessa pystytään nimenomaan ottamaan huomioon perheen vaativa elämäntilanne. Kaikenlaiset, helsinkiläiset eroperheet voivat tulla mukaan hankkeeseen. Lapsia kuullaan alku-, väli ja lopputapaamisissa, ja he voivat sanoa mielipiteitään suoraan koordinaattorille. Toimintaympäristön muutokset on huomioitu jo hankehakemuksessa: yhä useampi lapsi tarvitsisi vanhem-piensa eron jälkeen perheen ulkopuolista tukea.

Palaute ja toiminnan vaikutukset

Vanhemmilta pyydetään kirjallinen kartoitus omasta ja lap-sensa hyvinvoinnista alku-, väli- ja lopputapaamisissa. Palau-te ja arviointi hankkeesta sekä tukihenkilösuhteesta kerätään kirjallisena väli- ja lopputapaamisissa. Puheluissa ja viesteis-sä koordinaattorin kanssa sekä tukihenkilön välityksellä saa-daan myös tietoa. Lapsi voi piirtää ja jutella koordinaattorin

kanssa toiveistaan ja siitä, mitä he ovat tehneet tukihenkilön kanssa. Ohjaaville viranomaisille ja yhteistyökumppaneille on lähetetty sähköpostikysely: Miten toimintaa voisi kehittää? / Oletko saanut riittävästi tietoa hankkeesta, jotta voit mark-kinoita sitä perheille? / Onko haasteita sopivien perheiden löytämisessä? / Mietityttääkö hankkeessa jokin asia?

Tukihenkilöiltä kerätään valmennuksesta sekä hankkeesta ja tukisuhteesta kirjallinen palaute. Tietoa saadaan myös työn-ohjauksellisista ja yksilö- ja paritapaamisista, koordinaattorin ja tukihenkilön välisistä puheluista ja viesteistä. Hankekoor-dinaattori käyttää apuna arvioinnissa Suunta-työkalua. Ohjausryhmä seuraa hankkeen tavoitteiden toteutumista vuorovaikutteisissa kokouksissa.

Hankkeen avulla eroperheiden lapset ovat saaneet aikuisen ja tärkeän ystävän avulla elämäänsä iloa, muistoja, elä-myksiä, hyviä kokemuksia ja toimintaa kodin ulkopuolella. Lapsilla on mahdollisuus jutella kaikista asioistaan tukihengi-lön kanssa. Isossa sisarusarjassa lapsi saa itselleen huomiota ja aikuisen jakamatonta aikaa. Tukihenkilö tuo erilaisuutta perheen arkeen ja on aikuinen roolimalli, joka opettaa puhu-maan kauniisti. Lasten itseluottamus lisääntyy, kun he saavat positiivista ja kannustavaa palautetta tukihenkilöiltä. Yhden lapsen koulu on sujunut paremmin tukihenkilösuhteen alka-misen jälkeen. Hankkeeseen ohjautuneissa perheissä lapset eivät ole ottaneet tukihenkilön kanssa puheissa esiin van-hempien eroon liittyviä asioita kuin vähäisissä määrin. Useat lapset käyttävät tukihenkilöstä sanontaa ”oma aikuinen”.

Jo nyt on tullut esiin se, että myös lyhytkin tukisuhde voi olla merkityksellinen lapselle ja perheelle. Tukisuhteiden avulla perheen arki on helpottunut ja normalisoitunut eron jälkei-sessä elämässä. Vanhempi on saanut aikaa itselleen, koska lapsella on luotettava ja turvallinen aikuinen seuranaan. Van-hempi saa myös aikaa olla perheen toisten lasten kanssa. Yk-sinhuoltajaisä sai naisen tyttön elämään. Vanhempaa auttaa jaksamisessa, kun joku muu ottaa välillä vastuuta lapsesta. Kun vanhempi ja lapsi oppivat luottamaan uuteen aikuiseen, on vaikeimmistakin asioista helpompaa puhua. Vanhempaa voi voimaannuttaa myös ammatillinen ja neutraali keskusteluapu koordinaattorilta oman eronsa ja vanhemmuutensa käsitte-lyyn.

Vanhemman arvio omasta ja lapsensa hyvinvoinnista ja perhetilanteen kuormittavuudesta oli kaikissa arvion tehneis-sä perheissä parantunut tai säilynyt ennallaan. Vanhempi huomasi, että erosta huolimatta perheen arki oli helpottunut ja asiat edenneet. Tukisuhde on muuttunut joissakin perheissä virallisen tukisuhteen päättymisen jälkeen perheystävyydeksi tai kaverisuhteeksi.

Myös perheiden kanssa toimivat Helsingin kaupungin työnte-kijät ovat saaneet uutta perspektiiviä tukihenkilön ja koor-dinaattorin kokemusten avulla, ja he ovat voineet auttaa perhettä uusin näkökulmin.

Lähivanhempien kertomaa:

"Tosi hyvin on mennyt, tykätään molemmat tukihenkilöstä tosi paljon. Parempaa kaveria ei olisi voinut lapsi saada. Tukihenkilö on tervetullut jäädäkseen pojan kaveriksi jatkossakin."

"Perhe-elämä on hektistä ja haastavaa aikaa. Lapsen koulutilanne kuormittaa ja lapsi aistii jännitteet isän ja äidin välillä. Hyvä, jos tukihenkilö haastaa lasta puhumaan isästä ja muista asioistaan."

"Olen saanut hyvän mielen, että lapsella on kivaa tekemistä ja lapsi pääsee tekemään juttuja, joihin itselläni ei ole aikaa ja tukihenkilön kanssa lapsi voi puhua myös toisesta vanhemmastaan."

Lapsen kertomaa:

"Tapaamiset tukihenkilön kanssa toteutuvat, isin kanssa ei." "Odotin ekaa tapaamista innolla, on ollut mukavaa, mikään ei ole harmittanut – hauskaa olla sen kaa, keksitään nopeasti kaikkea."

Yhteistyökumppanit ja tiedotus

Hankkeen ohjausryhmään kuuluu Pienperheyhdistys ry:n toiminnanjohtaja ja kansalaistoiminnan koordinaattori, Helsingin kaupungilta perheneuvolan ja perheoikeudellisten asioiden päälliköt sekä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen johtava ohjaaja ja HelsinkiMission vapaaehtoistoiminnan koordinaattori äiti- ja isämentoritoiminnasta.

Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry, on mukana kumppanina tukihenkilöiden valmennuksessa. Asiantuntijaosaamisen vaihtoa on ollut esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Perhepesien ja perhekummitoiminnan, Erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry:n sekä Helsingin ja Vantaan kaupunkien tukihenkilötoiminnasta vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi hankekoordinaattori kuuluu Helsingin vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden Valikko-verkostoon.

Hankkeesta tiedotettiin yhdistyksen nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa, jäsenkirjeillä, viemällä esitteitä esimerkiksi leikkipuistoihin, neuvoloihin ja Itäkadun perhekeskukseen sekä lähettämällä sähköpostimainos useisiin järjestöihin, koulujen oppilashuoltoon ja varhaiskasvatukseen. Hanketta esiteltiin Helsingin kaupungin perheverkostoissa. Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilta valmistui neljä opinnäytetyötä. Tukihenkilöt löytyivät yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avulla, valtakunnallisen vapaaehtoistyötä koordinoivan HIIOPi-sivuston ja Pienperheyhdistyksen omien nettisivujen kautta. Yhteistyötä tehdään myös eropalveluja, vapaaehtoistoimintaa ja tukihenkilötoimintaa tuottavien muiden tahojen kanssa.

Perheet hankkeeseen ohjautuivat perheneuvolasta, lapsiperheiden sosiaaliohjauksesta, HelsinkiMission mentoritoiminnasta, Pienperheyhdistys ry:n jäsenistöstä ja nettisivujen kautta, Kehitysvammatuki57 ry:n koordinaattorin avulla, lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnista ja tuesta sekä Helsingin kaupungin Itäkadun perhekeskuksen Eron ensiapupisteeltä.

Vapaaehtoinen lapsen tukena 2018

Vuoden aikana **13** lasta sai tukihenkilön. Vuoden loppuun mennessä yhteensä **15** lasta oli saanut tukihenkilön.

Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään 2017–2020

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen tavoitteena on löytää harrastus haavoittuvissa olosuhteissa elävien yhden vanhemman perheiden lapsille ja tällä tavalla pienentää heidän syrjäytymisriskiään. Lapsen harrastuksen jatkuvuutta turvataan tukemalla vanhemman jaksamista. Hankkeessa yhdistetään ehkäisevä perhetyö, matalan kynnyksen auttaminen, vertaistoiminta sekä ohjaus ja neuvonta. Projektin tavoitteena on tavoittaa 70–100 heikossa taloudellisessa tilanteessa elävää yhden vanhemman perhettä ja tarjota vähintään 100 lapselle mahdollisuus tutustua erilaisiin harrastuksiin. Toiminnan kohderyhmänä on pääkaupunkiseudun haavoittuvissa olosuhteissa elävät yhden vanhemman perheet, joiden lapsilla ei ole harrastuksia ja joiden vanhemmalla ei ole voimavaroja tukea lasta harrastuksen löytämisessä tai säännöllisessä harrastamisessa.

Toiminta

Hanke käynnistyi elokuun lopulla vuonna 2017. Toimintaa koordinoi yksi kokoaikainen työntekijä, harrastusmestari. Vuoden 2018 aikana harrastusmestarin apuna oli toisen vuoden sosionomiopiskelija 24.9.–30.11. välisen ajan. Vuoden aikana harrastusmestari tapasi 15 uutta perhettä. Hankeen aikana hän on tavannut yhteensä 26 perhettä. Suurin osa perheistä on tullut mukaan toimintaan niin, että perhe on ottanut yhteyttä ja tämän jälkeen harrastusmestari on vierailut sovitusti perheen kotona, jossa alkutilanne on kartoitettu, ja on asetettu yhteinen tavoite.

Liikuntalomaleirejä pidettiin vuoden aikana kolme: yksi hiihtolomalla, toinen toukokuun alussa ja kolmas joulun välipäivinä. Kaikille hankkeessa mukana oleville perheille on tarjottu mahdollisuutta osallistua leireille. Leireille osallistui kahdesta viiteen perhettä kerrallaan, jotka ovat olleet saadun palautteen mukaan hyvin tyytyväisiä leireihin. Toukokuun leirin jälkeen linjattiin, että suunnitellut liikuntalomat korvataan

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen tavoitteet

- ◆ Haavoittuvissa olosuhteissa elävien, yhden vanhemman perheiden lapset löytävät säännöllisen harrastuksen
- ◆ Lapsi saa mahdollisuuden tutustua erilaisiin harrastuksiin sekä kiinnostua ja innostua uusista asioista
- ◆ Haavoittuvissa olosuhteissa elävät yhden vanhemman perheet löytävät apua arjen haasteisiin ja vanhempi saa tukea omaan jaksamiseensa
- ◆ Hankkeessa löydetään keinoja toteuttaa lasten harrastustoiveita

säännöllisellä viikoittaisella harrastuksella, koska leireiltä ei löytynyt harrastuksia lapsille. Pitkien lomien aikana leirejä kuitenkin pidetään jatkossakin hankkeen nimen mukaisesti. Vaikka harrastuksia ei välttämättä löydy leireiltä, perheet saavat kokemuksen liikunnallisesta elämäntavasta ja ennen kaikkea siitä, millaisen hyvän olon tunteen säännöllinen liikkuminen antaa. Vanhemmat ovat kokeneet, että leirit ovat olleet hyvä irtiotto arjesta ja lapset ovat päässeet kokemaan onnistumisia.

Säännölliseksi lajiksi valikoitui käynti Rush-trampoliinipuisto lasten- ja vanhempien toiveiden mukaisesti. Kokeilukertojen jälkeen Rush:ssa käynnit aloitettiin säännöllisesti kaksi kertaa viikossa lokakuun alusta alkaen: maanantaisin Helsingin puistossa ja sunnuntaisin Vantaan puistossa. Kaksi eri paikkaa valikoituivat perheiden asuinpaikkojen ja riittävän pienien ryhmäkokojen mukaan. Osa vanhemmistakin innostui hyppimään yhdessä lasten kanssa. Hyppimisen lisäksi käytiin kukaussittain seinäkiipeilemässä. Keväällä, kesällä ja syksyllä suosiossa olivat myös Korkee-seikkailupuistot, missä perheet pääsivät kokeilemaan rohkeuttaan.

Vuoden aikana lasten säännöllisiksi harrastuksiksi valikoituivat jalkapallo, jääkiekko, ratsastus, Rush-trampoliinipuisto, käsityökerho, VPK, tennis ja kamppailu-urheilu. Lajikokeiluja on tehty näiden lisäksi myös yleisurheilussa, sulkapallossa amerikkalaisessa jalkapallossa, nyrkkeilyssä, karatessa ja tanssikerhossa.

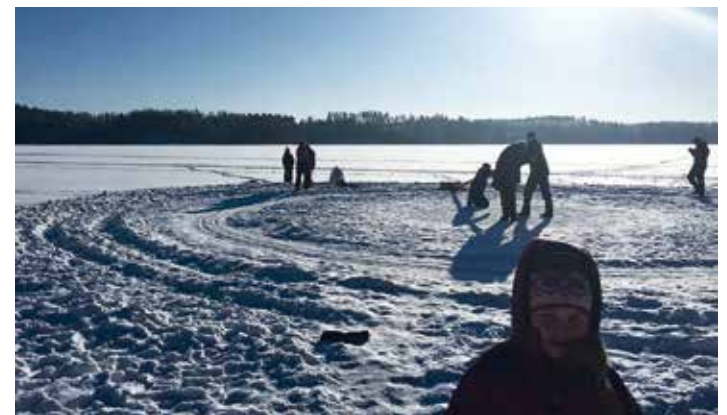
Hankkeessa mukana olevien perheiden kesken on muodostunut hyvä yhteishenki. Yhteydenpitoa varten on luotu suljettu Facebook-ryhmä, missä tiedotetaan tapahtumista ja jaetaan perheille harrastuksiin liittyviä artikkeleita. Vanhemmat kohtaavat leireillä ja trampoliinipuisto Rush:ssa sekä jakavat kokemuksia ja ajatuksia. Esimerkiksi joulun välipäivien leiri toteutettiin vanhempien toiveesta. Ne ovat myös hyviä hetkiä miettiä perhekohtaisia- tai yhteisiä tavoitteita. Jokaiselle lapselle tarjottiin vähintään kaksi harrastuskokeilua lapsen toiveiden mukaisesti.

Hankkeen alkaessa mukaan pääsivät 7–12 vuotiaat lapset. Kohderyhmän yläikärajaa nostettiin 16-vuoteen 2018 vuoden aikana. Ikärajaa nostettiin, koska useiden hankkeesta kiinnostuneiden perheiden lapset olivat yli 12-vuotiaita. Joissain perheissä vanhempi tarvitsi apua myös yli 12-vuotiaan lapsen sisarille heidän ollessa vailla vakituista harrastusta.

Tiedotus ja yhteistyö

Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Pienperheyhdistys ry:n toiminnanjohtaja, LapsiArkki-hanke ja Hope – Yhdessä & Yhteisesti ry. LapsiArkki ja Hope ovat myös projektin yhteistyökumppaneita, joiden kanssa mietittiin kohderyhmän tavoittamista entistä tehokkaammin. Projektista tiedottamiseen hyödynnettiin omia sosiaalisen median kanavia ja yhteistyökumppaneita.

Vuoden 2018 aikana tiivistä yhteistyötä tehtiin TennisHedmanin, Kiipeilyareena Salmisaaren ja Rush Helsingin ja Vantaan

kanssa. Lasten harrastuksia ovat myös mahdollistaneet Karl-vikin ratsastuskoulu, FC Kontu, Helsingin Jyry, HJK ja Helsinki Roosters. Urheiluopisto Pajulahti vakiintui leiripaikaksi.

Toiminnan vaikutukset

Moni hankkeessa mukana olevista vanhemmista koki, ettei aika riitä lapsen harrastuksen kartoittamiseen. Harrastusmestari vei alkuun lapsen, ja joissain tapauksessa myös vanhemman, yhdessä harrastamaan. Joissain tapauksissa vanhempi innostui itse liikkumisesta, jolloin liikunnallisen elämäntapa todennäköisemmin jatkuu perheessä. Tähän mennessä 16 lasta on saanut säännöllisen harrastuksen hankkeen kautta.

Miten lapsen harrastaminen on näkynyt perheen arjessa hankkeeseen tulon jälkeen? Vanhemmilta kysyttiin kyselyn avulla lapsen harrastuksen vaikutusta perheen arkeen.

"Elämä nykyisin tasapainoisempaa, kun lapset purkavat osan energiasta harrastuksiin, keskittymiskyky parantunut harrastusten myötä. Kaikki kolme lähtevät harrastuksiin mielellään ja odottavat harrastuspäiviä".

"Nyt tuntuu löytyneen lapselle mieluinen harrastus! Kivaa tekemistä arkirutiinien lomaan."

"Lapsi on hoikistunut ja lähtee aiempaa mieluummin harrastukseen."

Erään toiminnassa mukana olevan 10-vuotiaan pojan kanssa kokeiltiin ensin kahta eri lajia, ennen kuin oma harrastus löytyi:

"Poika odottaa joka viikon maanantaina innolla keskiviikkoa, jolloin on palomiesharkat. Innostus on säilynyt ja poika on iloisempi."

Harrastusmestarin työ perustuu arvostavaan tiimityöhön vanhempien kanssa:

"Löydettiin harrastus, osittain yhdessä. Olin jo katsonut etukäteen vaihtoehtoja ja harrastusmestari auttoi valinnassa ja oli meidän mukana infotapahtumassa".

Minullakin on kerrottavaa 2018

Vuoden aikana **14** lasta sai harrastuksen. Vuoden loppuun mennessä yhteensä **23** lasta oli saanut harrastuksen.

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteet ohjaavat toimintaa

Toimikauden aikana kiinnitettiin huomiota siihen, minkälaista tietoa toiminnan kehittämiseksi tarvitaan. Jokaisessa toimintamuodossa kirjattiin toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet. Toimintamuotokohtaisesti osatavoitteista muodostettiin konkreettisia kriteerejä, joilla arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta. Työntekijät arvioivat toiminnan tuloksellisuutta jatkuvasti kullekin toimintamuodolle asetettujen tavoitteiden mukaan.

Yksin perheen arkea luotsaavien vanhempien ja heidän lastensa kuunteleminen, perheiden esille nostamat asiat ja tarpeet, toiminnasta saatu palaute ja toiveet tulevasta toiminnasta, ovat muokanneet yhdistyksen tavoitteita ja toiminnan linjoja. Yhdistyksen syyskokous on hyväksynyt toimintasuunnitelma sekä toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet.

Osallistujat mukana toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa

Alkusyksystä järjestetyillä Painopistepäivillä toimintaan osallistuneet ja yhdistyksen jäsenet kokoontuivat viikonlopuksi arvioimaan vuoden aikana järjestettyä toimintaa ja tavoitteiden toteutumista osallistujien näkökulmasta. Osallistujat antoivat palautetta ja esittivät toiveita tulevasta toiminnasta sekä yhdistyksen tavoitteista ja strategisista painopisteistä. Painopistepäivillä tuotettua tietoa ja kyselyn vastauksia hydynnettiin vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa tehtäessä sekä vertais- ja vaikuttamistoiminnan suunnittelussa.

Työntekijät ovat keskustelleet toiminnasta vertaistoiminnan eri ryhmien kanssa ja kuunnelleet, mikä perheille toiminnassa on tärkeätä. Yhdistyksen toiminnassa mukana olevilta vapaaehtoisilta on kerätty säännöllisesti palautetta ja toiveita toiminnan kehittämiseksi.

Kaksi kertaa vuodessa tehtävällä kyselyllä on pyydetty osallistujilta palautetta retkistä, leireistä, ryhmistä ja tapahtumista. Sen avulla on saatu tietoa toimintaan osallistumisesta eri ikäisten lasten perheissä, toimintamuodoista, jotka eniten kiinnostavat tai joihin osallistuminen on mahdollista sekä vertaistoiminnan merkitystä osallistujille.

Yhteistyökumppanit mukana arvioinnissa

Yhteistyökumppaneiden kanssa on arvioitu yhdistyksen järjestämän toiminnan ja yhteistyön onnistumista yhteisissä palaverissa. Perhepaikka Punahilkka on mukana alueellisessa verkostokokouksessa, jossa yhteistyökumppaneiden kanssa arvioidaan ja pohditaan toteutunutta toimintaa lapsiperheiden näkökulmasta. Yhteistyökumppaneille tehtiin kysely, joka lähetettiin 102 henkilölle.

Tietoa toiminnan kehittämiseksi

Kokemuksia toiminnasta ja sen vaikutuksista kerättiin kaikilla tasoilla – työntekijöiltä, tuntipalkkaisilta ohjaajilta ja lastenhoitajilta, vapaaehtoisilta, vertaisohjaajilta sekä toimintaan

osallistuvilta. Lastenohjaajien kautta saatiin arvokasta tietoa lasten näkökulmasta.

Työntekijät arvioivat omaa toimintaansa työnohjauksissa sekä työyhteisön yhteisissä tapaamisissa kuukausittain ja dokumentoivat omaan työalueeseensa kuuluvan toiminnan.

Vertaistoiminnan arviointia varten kirjattiin perhekahviloiden ja muun avoimen toiminnan osalta osallistujamäärät ja arvio osallistuneista eri perheistä. Ryhmien, retkien, leirien, lomien, verkossa kokoontuvien ryhmien osalta kerättiin edellisen lisäksi tiedot siitä, kuinka monta eri perhettä on osallistunut, vertaisohjaajien lukumäärä, uusien ryhmien lukumäärä, minkälaisia erilaisia perheitä (pitkäaikaissairaat, kahden kulttuurin, monilapsiset, pienituloiset) on osallistunut toimintaan, lasten lukumäärä aikuisten toiminnan aikaisessa lasten toiminnassa ja ohjatuissa lasten ryhmissä sekä osallistujien aloitteesta alkanut toiminta. Lisäksi arvioitiin, miten on otettu huomioon lasten näkökulma ja tasavertaiset osallistumismahdollisuudet.

Vapaaehtoistoiminnassa kirjattiin uudet yhdistetyt aikuinen-lapsi-parit, koulutetut vapaaehtoiset ja perheiden hakeusten määrä sekä toiminnan pitkäkestoisuus tilastoimalla vapaaehtoiset, jotka ovat toimineet vähintään vuoden sekä yli 3 vuoden ajan toiminnassa mukana olleet ja kuinka moni kurssin käyneistä on lähtenyt mukaan toimintaan. Mieskaveritoiminnan vapaaehtoisille ja lasten äideille tehtiin kysely, jossa kysytään tyytyväisyyttä toiminnan aloittamiseen, järjestettyyn toimintaan sekä lasten ja vapaaehtoisten yhdistämisprosessiin. Lisäksi arvioidaan valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinoitua, paikkakuntien välistä yhteistyötä, ja toiminnan juurtumista kullekin paikkakunnalle ja järjestävän yhdistykseen.

Vaikuttamistoiminnassa kirjattiin kampanjat, tilaisuudet, yhteydenotot päättäjiin, asiantuntijakuulemiset/haastattelut sekä yhdistyksen kannan näkyminen perhepolitiikassa. Hankkeissa ja kampanjoissa mukana olleiden osallistujien määrät kirjattiin. Myös kotisivujen ja sosiaalisen median kävijämääriä ja mediaosumia seurattiin.

Kyselyt toimintaan osallistuville

Pienperheyhdistyksen toiminnasta pyydettiin toimintaa osallistuneilta palautetta kahdesti vuodessa. Vuoden 2018 toimintaa koskevat, ZEF -kyselytyökalun avulla toteutetut kyselyt, lähetettiin elokuussa 2018 ja tammikuussa 2019. Kyselyt lähetettiin kaikille jäsenille. Myös toimintaan osallistuneilla, esimerkiksi perhekahviloissa käyneillä vanhemmilla, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä, oli mahdollisuus vastata kyselyihin. Alkuvuoden toimintaa koskevaan kyselyyn vastasi 124 toimintaan osallistunutta. Loppuvuoden toiminnasta tehtyyn kyselyyn vastasi 90 osallistujaa. Palautteen antaminen on mahdollista edelleen myös yhdistyksen kotisivuilla olevien palautelomakkeiden välityksellä. Lisäksi suljettujen ryhmien toimintaan osallistuneet ovat arvioineet toiminnan vaikuttavuutta viimeisellä kokoontumiskerralla jaetulla palautelomakkeella.

Syksyllä tehtiin myös kysely Mieskaveritoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta. Kysely lähetettiin sähköpostitse Mieskaveritoiminnassa mukana oleville äideille ja vapaaehtoisille mieskavereille. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 127 mieskaveria eli lähes puolet kaikista mieskavereista. Uudenmaan kyselyyn vastasi 54 mieskaveria. Toiminnassa mukana olevien lasten äideille tehtiin kyselyyn saatiin 87 vastausta. Kyselyjen tuloksia on hyödynnetty kunkin toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa.

Yhteistyökumppaneiden näkemyksiä

Vuoden 2018 toiminnasta ja yhteistyöstä yhteistyökumppaneille tehty kysely lähetettiin 102 henkilölle. Vastauksia tuli 39. Vastaaajista lähes 75 % oli järjestöjen tai muun kolmannen sektorin toimijoita, 15 % yritysten ja 9 % valtion tai kunnan ja muita toimijoita. Kyselyyn vastanneista kolmasosan yhteistyö liittyy vapaaehtoistyöhön ja vertaistoiminnan, työryhmien, verkostojen ja hankkeiden kesken tehtiin yhteistyötä tasaisesti.

Yhteistyökumppaneilta kysyttiin, ovatko Pienperheyhdistyksen toimintamuodot tuttuja. Toiminnoista tutuimpia olivat Mieskaveritoiminta ja vertaistoiminta. Hankkeet olivat vähiten tunnettuja ja perhekahvilat, retki- ja leiritoiminta, vaikuttamistoiminta ja mummila melko tasaisesti tunnettuja.

Lähes puolet vastaajista (48 %) oli sitä mieltä, että yhdistys on onnistunut yhden vanhemman perheiden äänen esiintuomisessa ja perheiden hyvinvoinnin parantamisessa. Lähes yhtä hyvin vastaajat arvioivat yhdistyksen onnistuneen yhteistyössä muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa sekä yhden vanhemman perheiden asemaan vaikuttamisessa yhteiskunnassa. Kysymykseen sai merkitä kolme parhaiten onnistunutta tavoitetta. Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustaminen sai muita selvästi vähemmän merkintöjä.

Yhteistyökumppanit arvioivat Pienperheyhdistyksen toimintaa kaiken kaikkiaan onnistuneeksi. Eri mieltä – samaa mieltä -asteikolla vastaukset väitteisiin osoittivat yhteistyökumppaneiden kokevan yhteistyön Pienperheyhdistyksen työntekijöiden kanssa toimivaksi ja vaivattomaksi, Pienperheyhdistyksen työntekijät olivat helposti tavoitettavia ja yhteistyökumppanit kokivat, että voivat ohjata asiakkaita mielellään mukaan Pienperheyhdistyksen toimintaan.

Viestintä

Vuonna 2018 Pienperheyhdistyksessä vietettiin 50-vuotisjuhlavuotta, joka näkyi viestinnässä monin tavoin. Viestinnässä edistettiin eri perhemuotojen tasa-arvoisuutta, tuotiin esiin pienituloisuutta, asumisen kalleutta, vertaistuen merkitystä ja tarjottiin apua vanhemmuuteen. Kotisivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja eri tilaisuuksissa nostettiin esiin Pienperheyhdistyksen aiempien vuosikymmenten vaiheita, saavutuksia ja merkittäviä teemoja sekä jaettiin entistä enemmän osallisuutta ja hyvinvointia lisääviä sosiaalisen median sisältöjä.

Pienperheyhdistyksen työntekijät viestivät omaan työhönsä liittyvissä asioissa omien yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa. Viestintäkoordinaattori teki pääosin vapaaehtoisten rekrytointiin, vertaistoiminnan markkinointiin liittyvää viestintää ja edisti juhlavuoden näkyvyyttä. Juhlien ja muiden tapahtumien valokuvaus, visuaalisen viestinnän toteutus sekä kyselyt, viestinnänseuranta ja kampanjayhteistyö kuuluivat hänen tehtäviinsä.

Yhdistyksen järjestämästä toiminnasta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin säännöllisesti jäsenkirjeiden sekä kotisivujen ja sosiaalisen median kautta. Lasten ja yhden vanhemman perheiden kokemuksia yksinhuoltajuudesta, pienituloisuudesta ja yhden vanhemman perheen arjesta nostettiin esiin. Myös muiden yhteistyökumppanien tarjoamista toiminnoista ja palveluista sekä jäsenistöä hyödyttävistä aiheista informoitiin eri kanavissa. Uusia vapaaehtoisia tavoiteltiin erityisesti sosiaalisen median, erilaisten vapaaehtoistoiminnan sivustojen sekä messujen ja tapahtumien kautta.

Juhlavuonna Pienperheyhdistys sai vuoden ajaksi käyttöönsä oranssin juhlavuoden logon, jonka väri näkyi myös juhlavuoden viestinnässä yleisesti ja juhlavuoden paidoissa. Teemailtoja eri aiheista pidettiin vuoden aikana useita. Pienperheyhdistyksen 50-vuotisesta toiminnasta tehtiin kevätkesällä sosiaalisen median kampanja sekä juhlissa ja tilaisuuksissa esitetty kuvaesitys. Jäsenperheille järjestettiin Kulosaaren kartanolla elokuussa juhlakarnevaali ja lokakuun lopussa pidettiin yhteistyökumppaneille ohjelmalliset Iltamat Kapsäkissä.

Marraskuun alussa tiedotusvälineille lähetettiin tiedote, jossa muistutettiin Pienperheyhdistyksen 50-vuotisesta toiminnasta, tavoitteena yhden vanhemman perheiden tasavertaisuus ja yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet. Juhlavuoden merkeissä haastateltiin myös vanhoja jäseniä, joiden tarinoita jaettiin vuoden vaihteessa kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Joulukuun alussa julkaistiin Pienperheyhdistyksen uudet kotisivut.

Punahilkkan 25-vuotisjuhlaa vietettiin Jakomäessä lettukestien merkeissä ja Mummila juhli toiminnan 15-vuotista taivalta vuonna 2018 elokuussa Kulosaaren kartanolla. Kuvamateriaalia saatiin yhdistyksen juhlista ja muista tapahtumista

runsaasti. Videomateriaalia ei ehditty hyödyntää suunnitellusti viestintäkanavissa.

Lapsen näkökulmaa pidettiin esillä sosiaalisessa mediassa erityisesti yhteistyökampanjoiden myötä. Pienperheyhdistys perusti syksyllä lasten vaikuttamisryhmän, joka kiinnosti myös muita toimijoita.

Kotisivut

Pienperheyhdistyksen kotisivujen aktiivisuus ja päivittäisten kävijöiden määrä lisääntyi vuoden 2018 aikana. Kotisivuille oli tehty vuoden aikana kaikkiaan 116 205 (101 033) hakurobottien kyselyä. Yhteensä Pienperheyhdistyksen kotisivulla oli päivittäisiä kävijöitä enemmän kuin edellisvuonna, arviolta 530 (470). Ajankohtaisiosissa julkaistiin tiedotteita 52 (63) kertaa ja blogiin kirjoitettiin 18 (32) kertaa. Mieskaveritoiminnan kotisivuilla oli aikaisempaa enemmän eri kävijöitä 108 (65) päivässä ja käyntejä edellisvuotta useammin 125 (81) kertaa päivässä. Yhteensä Pienperheyhdistyksen ja Mieskaveritoiminnan kotisivuilla oli päivittäisiä eri kävijöitä arviolta 638 (535) ja käyntejä kotisivuilla oli 1079 (927) kertaa/päivä.

Sosiaalinen Media

Sosiaalisen median viestinnällä tiedotettiin ajankohtaisista asioista, ylläpidettiin eri ryhmissä viestivien yhteyttä sekä tavoiteltiin ja rekrytoitiin mukaan toimintaan uusia vapaaehtoisia mieskavereita ja kummi-isovanhempia. Pienperheyhdistyksellä on kolme julkista Facebook-tiliä, Twitter-tili, Instagram-tili sekä YouTube-kanava. Jäsenille on myös monia oman ryhmän sisäiseen viestintään tarkoitettuja suljettuja Facebook-ryhmiä. Facebookin maksettua mainontaa ostettiin vuonna 2018 aiempaa vähemmän, yhteensä 4 kertaa (12). Yhteiskunnalliseen keskusteluun, ja erityisesti lapsia ja lapsiperheitä koskevaan keskusteluun osallistuttiin Twitterin kautta entistä aktiivisemmin. Instagramin tilille saatiin paljon uusia seuraajia.

Lehdet, radio ja blogit

Vuoden aikana Pienperheyhdistys oli aikaisempaa enemmän esillä mediassa. Pienperheyhdistys oli esillä mm. Lottoarvonnan järjestöesittelyssä, radiossa ja eri lehdissä. Mummilasta kuultiin radiossa ja lehdessä. Mieskaveritoiminta kiinnosti ja näkyi jälleen muuta toimintaa enemmän radiossa ja TV:ssä sekä sanoma-, aikakausi- ja paikallislehdissä eri puolilla Suomea. Mediaosumia oli lehdissä ja radiossa yhteensä 28 (25).

Tapahtumat ja messut

Vuoden aikana Pienperheyhdistyksen toimintaa esiteltiin erilaisissa alueellisissa tapahtumissa ja messuilla. Esitteitä jaettiin tilaisuuksissa, lähiseuduilla ja lähetettiin sähköpostitse mm. kirjastoihin, neuvoloihin, leikkipuistoihin ja palvelutaloihin.

Viestinnän toteutus

Viestinnän työkaluina on Adobe-tuotepaketti, joka sisältää kuvankäsittely-, taitto- ja piirrosohjelmat painojulkaisujen tekoa varten sekä ZEF-kyselytyökalua. Painopalveluja ostettiin

esitteiden, vuosikertomuksen, käyntikorttien sekä juhluvuoden materiaalien painatuksiin. Vapaaehtoisia tavoitettiin lehti-ilmoituksella.

Yhteistyö

Pienperheyhdistyksen viestintäyhteistyökumppanijärjestöinä toimivat Lastensuojelun keskusliitto, Yhden vanhemman perheiden liitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Monimuotoiset perheet, Eijy sekä EAPNFin-verkostot. Sosiaalisessa mediassa jaettiin myös monien muiden tahojen päivityksiä. Yhteistyökumppanien sivustoja, kuten esim. Apuaeroon.fi, Hiiop! ja Espoolaiset, käytettiin vapaaehtoisten rekrytointiin ja toiminnasta tiedottamiseen.

Anna ääni lapselle -kampanja

Lastensuojelun keskusliiton organisoima ja lapsi- ja perhejärjestöjen sekä vapaaehtoisten agenttien toteuttama sosiaalisen median Anna ääni lapselle -kampanjan suunnittelu aloitettiin jo syksyllä seuraavan vuoden eduskunta- ja maakuntavaaleja ennakoiden. Kampanjan tarkoituksena on saada lapsimyönteisiä ehdokkaita, jotka sitoutuvat ajamaan lasten ja lapsiperheiden asiaa.

LOS-viestintäverkosto

Pienperheyhdistys osallistui edelleen Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Lapsen oikeuksien viestintäverkostoon (LOS), joka perustuu yhteistyöhön valtion, järjestöjen ja kirkon toimijoiden kesken. Verkoston viestintä lisää lapsen oikeuksien tunnettuutta, tuottaa asiantuntijakirjoituksia, kannanottoja, blogeja ja huipentuu lapsen oikeuksien viikon kampanjointiin sosiaalisessa mediassa marraskuussa. Vuoden 2018 teemanä oli osallisuus, jota lapset pohtivat alakouluissa opettajien kanssa lapsen oikeuksien viikolla. Yhteistyö koulujen kanssa aloitettiin jo keväällä ja sitä aiotaan laajentaa seuraavana vuonna. Vuosien kampanjoinnin tuloksena lapsen oikeuksien päivä saadaan viralliseksi liputuspäiväksi vuonna 2020.

Viestintä 2018

Pienperheyhdistyksen ja Mieskaverit

-verkkosivuilla oli päivittäin yhteensä noin **638** (551) eri kävijää ja käyntejä oli arviolta **1079** (927) päivässä.

Facebook-sivuilla oli yhteensä **4 739** (4 469) tykkääjää, Twitterissä **2 130** (1 870) ja Instagramissa **1066** (850) seuraajaa.

(suluissa vuoden 2017 luvut)

Hallinto ja henkilökunta

Pienperheyhdistyksen sääntömääräiset vuosikokoukset pidettiin 24.3.2018 Helsinki Congress Paasitornissa ja 28.3.2018 Kokoushotelli Rantapuistossa. Kevätkokoukseen osallistui 22 ja syyskokoukseen 23 yhdistyksen jäsentä.

Hallitus

Hallituksen muodostavat puheenjohtaja, jota kutsutaan Pienperheyhdistyksen puheenjohtajaksi, sekä vähintään viisi ja enintään yhdeksän muuta jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Toimikaudella hallituksessa oli puheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä ja hallitus kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 134 pykälää.

Edustukset

Ensi- ja turvakotien liiton liittokokouksessa yhdistyksen edustajina olivat Pirkko Saatsi ja Mona Valtonen. Ensi- ja turvakotien liiton liittohallituksen jäsenenä toimi Elina Kekkonen. Ursula Oy:n yhtiökokousedustajana oli Petri Suominen ja hallituksen jäsenenä Mona Valtonen.

Henkilökunta

Kansalaistoiminnan organisaatiossa ei ole perinteistä hierarkiaa vaan aihealueisiin liittyvät vastuut, jotka menevät monin osin päällekkäin ja limittäin. Kansalaisjärjestölle on tyypillistä vähäinen hierarkia, mikä näkyy myös Pienperheyhdistyksen organisaatiossa. Jäsenistöllä ja vuosikokouksella on suuri päätösvalta. Hallitus toteuttaa vuosikokouksen hyväksymää toimintasuunnitelmaa palkattujen työntekijöiden avulla. Työntekijöiden esimiehenä toimii toiminnanjohtaja.

Toimikaudella vakinaisessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa oli keskimäärin 11 henkilöä. Yhteensä 50 henkilölle maksettiin palkkaa tai palkkiota. Tuntipalkkaisista työntekijöistä suurin osa työskenteli Tenavatuvan lastenhoitajina.

Pienperheyhdistyksessä työntekijöiden tehtävät voidaan jakaa toimintamuotojen mukaan:

Hallinto – Toiminnanjohtaja, viestintäkoordinaattori, toimistos sihteeri

Kansalaistoiminta – Kansalaistoiminnan koordinaattorin tehtävänä on vaikuttamistoiminnan, vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan rakenteiden luominen ja kansalaistoiminnan edistäminen kaikissa työmuodoissa yhdessä muiden työntekijöiden kanssa.

Vertaistoiminta – Vertaistoiminnan koordinaattori kouluttaa ja tukee vertaisohjaajia sekä aloittaa uusia vertaisryhmiä ja toimii ohjaajana ryhmissä ja retkillä. Vertaistoiminnan ohjaaja vastaa perhepaikka Punahilkan toiminnasta, alueellisesta yhteistyöstä, soppakuppilan toiminnasta sekä lastenhoidosta.

Vapaaehtoistoiminta – Mieskaveritoiminnan ja mummilan ohjaajat kouluttavat vapaaehtoisia, tukevat ja ohjaavat heitä sekä järjestävät toimintaa vapaaehtoisille ja lapsille, joiden kanssa nämä toimivat.

Hankkeet

Vapaaehtoinen lapsen tukena erossa -hankkeen (2017–2019) koordinaattori vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta.

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen (2017–2020) suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa harrastusmestari.

Taloushallinto

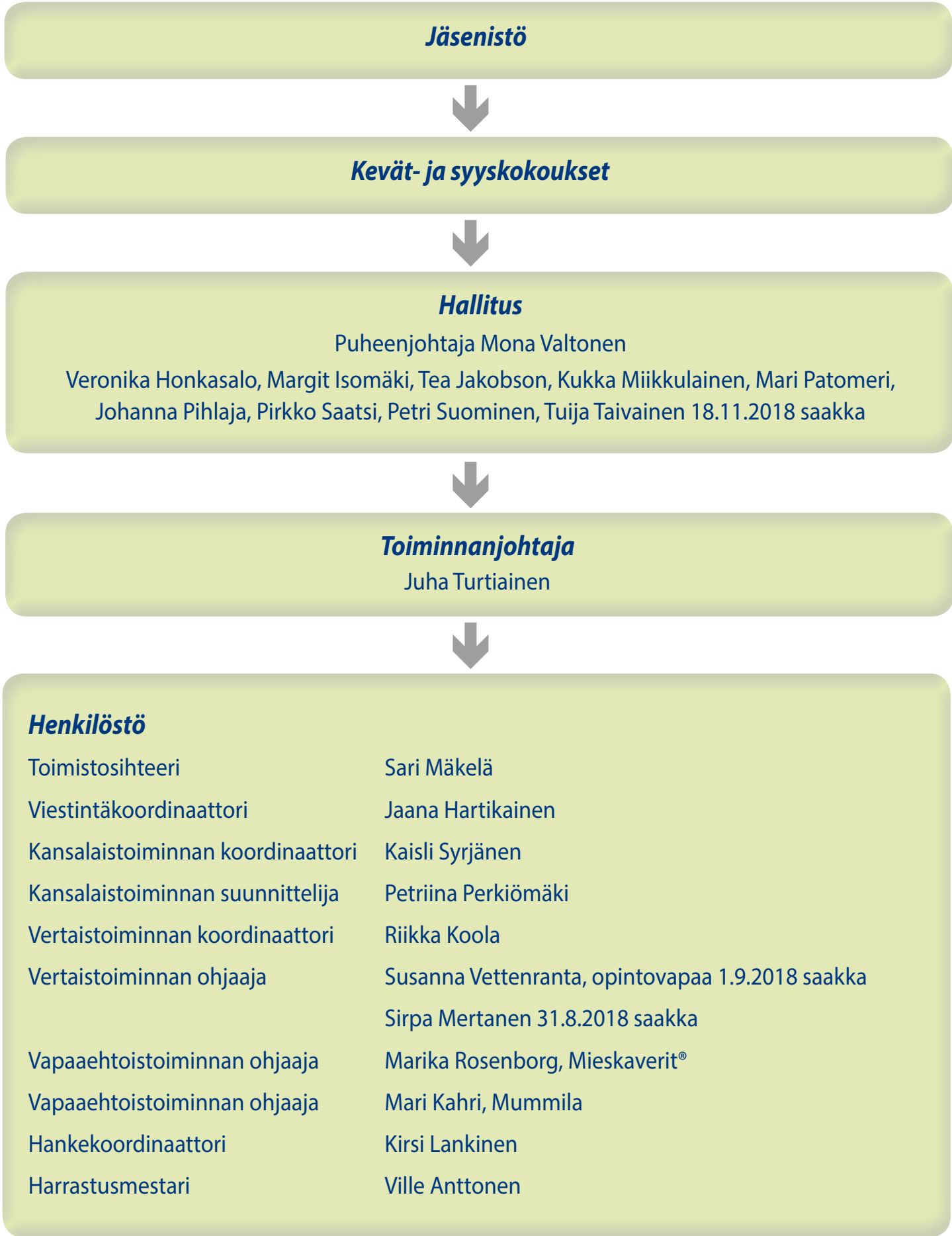
Taloushallinnon palvelut hankittiin ulkopuolelta ostettuna palveluna Tmi T. Laakkoselta, talousvastaavana toimi Tanja Laakkonen.

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Kaikilla Pienperheyhdistyksen työntekijöillä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen. Pienperheyhdistykselle on laadittu työterveyshuollon toimintasuunnitelma sekä työsuojelun toimintaohjelma. Varhaisen välittämisen mallin avulla tunnistetaan työkykyä uhkaavia tekijöitä, jotta merkittäviin työkyvyn häiriöihin osataan puuttua ajoissa ja työssä suoriutumista voidaan tukea. Yhdistyksellä on päihdeohjelma sekä ohjeistus työpaikkakiusaamiseen puuttumiseen. Yhdistyksen toimipisteille Kinaporissa ja Jakomäessä on laadittu turvallisuusohjeet.

Työterveyshuolto on järjestetty Pohjola Terveys Oy:n kanssa.

Organisaatiokaavio henkilöittäin ja toimipaikoittain 2018

Stea myönsi toimikaudelle 2018 yhdistykselle ensimmäisen kerran sekä yleisavustuksen (Ay) että kohdennetun toiminta-avustuksen (Ak 1). Yleisavustuksen vuodelle 2019 siirtyvä avustusennakko on 3 022 € ja Ak-toiminnan avustusennakko 10 151 €.

Toimikaudella yhdistyksen omatoimiset tuotot olivat 24 280 € (36 135 € vuonna 2017). Omatoimisten tuottojen väheneminen johtuu osanottomaksujen vähenemisestä. Toimintaa kohdennettiin aikaisempaa enemmän heikossa taloudellisessa tilanteessa eläville yhden vanhemman perheille. Sosiaalisin, taloudellisin tai terveydellisin perustein toimintaan voi osallistua hyvin pienellä osallistumismaksulla tai ilman omavastuuosuutta. Lapsiperheköyhyyden kasvu näkyi yhdistyksen toiminnassa heikossa taloudellisessa tilanteessa elävien yhden vanhemman perheiden määrän kasvuna.

Tuloslaskelma

PIENPERHEYHDISTYS RY
Y-Tunnus 0221230-6

TULOS LASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Omatoimiset tuotot	24 280,30	36 135,04
STEA avustukset	309 077,74	474 523,25
Kuntien avustukset	170 000,00	180 000,00
Muut avustukset	60 978,52	35 000,00
	564 336,56	725 658,29
Kulut		
Henkilöstökulut	-512 703,53	-454 806,05
Poistot	-556,92	-742,55
Muut kulut	-354 525,96	-317 867,51
	-867 786,41	-773 416,11
Tuotto-/Kulujäämä	-303 449,85	-47 757,82
VARAINHANKINTA		
Tuotot	25 981,02	10 903,37
Kulut	-67,51	0,00
	25 913,51	10 903,37
Tuotto-/Kulujäämä	-277 536,34	-36 854,45
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	12 183,26	11 352,38
Kulut	-8 995,56	0,00
	3 187,70	11 352,38
Tuotto-/Kulujäämä	-274 348,64	-25 502,07
YLEISAVUSTUKSET		
Tuotot	273 977,70	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		
	-370,94	-25 502,07

Tase

PIENPERHEYHDISTYS RY
Y-Tunnus 0221230-6

	T A S E		T A S E	
V A S T A A V A A	31.12.2018		31.12.2017	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	1 670,74	1 670,74	2 227,66	2 227,66
	-----		-----	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		1 670,74		2 227,66
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet				
Osakkeet	98 880,11		108 162,55	
Rahasto-osuudet	343 058,90	441 939,01	302 729,45	410 892,00
	-----		-----	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		443 609,75		413 119,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	3 064,95		1 137,00	
Siirtosaamiset	16 332,38	19 397,33	0,00	
	-----		10 253,77	
Lyhytaikaiset saamiset		19 397,33	-----	11 390,77
Rahat ja pankkisaamiset		117 150,45		135 488,22
		-----		-----
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		136 547,78		146 878,99
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä		580 157,53		559 998,65
		=====		=====
V A S T A T T A V A A				
OMA PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	394 330,55			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-370,94		387 551,04	
	-----		-25 502,07	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		393 959,61	-----	362 048,97
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	64 786,61		0,00	
Ostovelat	45 093,08		99 904,13	
Muut velat	8 341,97		27 826,43	
Siirtovelat	67 976,26		10 333,31	
	-----		59 885,81	
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		186 197,92	-----	197 949,68
Vieras pääoma yhteensä		186 197,92		197 949,68
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä		580 157,53		559 998,65
		=====		=====

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Pienperheyhdistys ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Pienperheyhdistys ry:n (Y-tunnus 0221230-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva

olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoani. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä, 15. maaliskuuta 2019

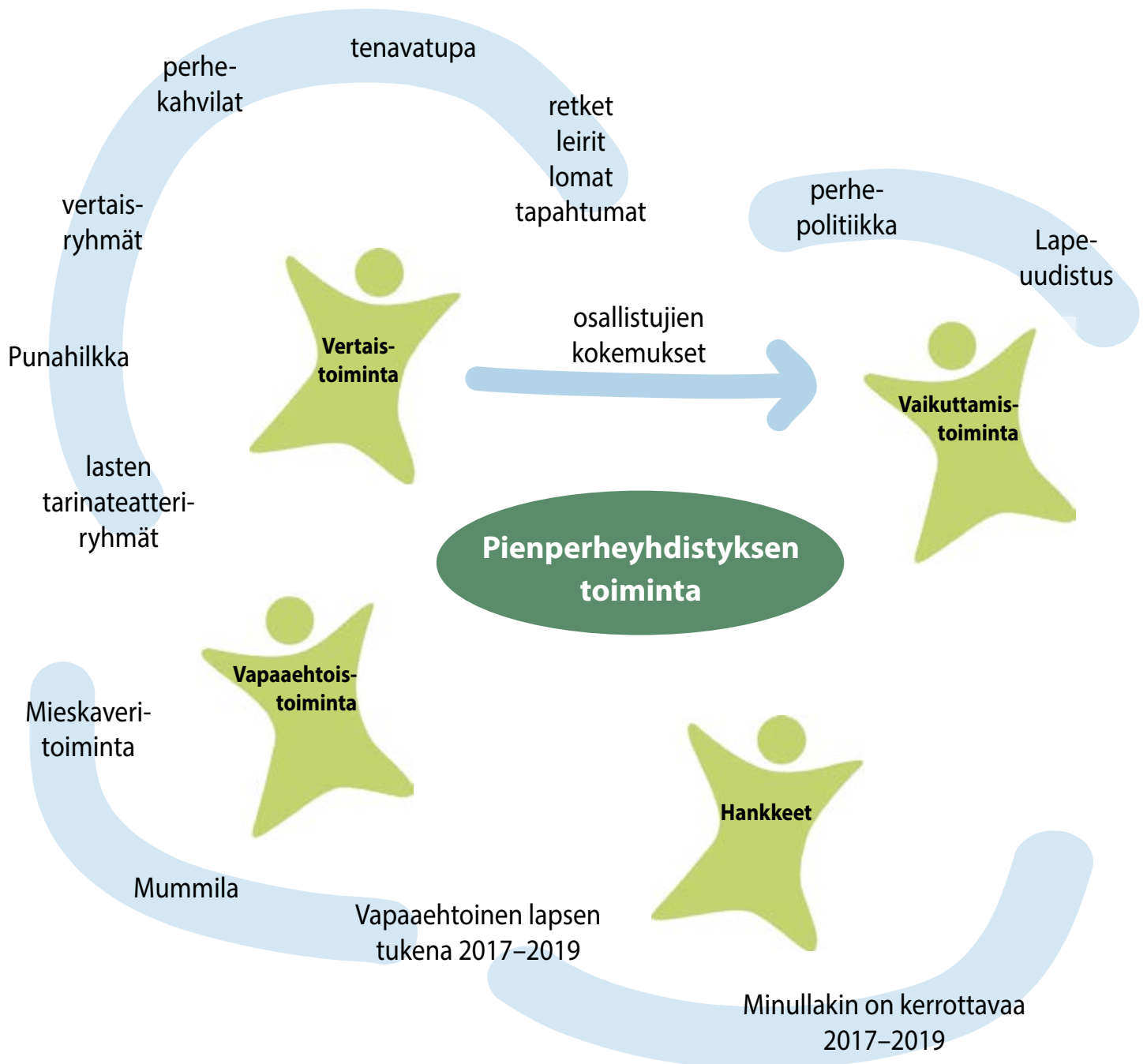

Anssi Pietiläinen, HT

Osoite: Viskaalintie 19 A, 00690 Helsinki

Kiitämme perheitä luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta toimintaan

Lämpimät kiitokset kaikille niille vapaaehtoisille, luottamushenkilöille, työntekijöille, yhteistyökumppaneille ja rahoittajille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Pienperheyhdistyksen perustehtävää.

RAGNAR EKBERGS STIFTELSE - RAGNAR EKBERGIN SÄÄTIÖ